

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՅԷ,

ԴԼՄԻՅԷ, ՊԵՅԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱ՛ԻՐ ԼԱՅՈՒՅԻԱ ՏԸՐ

ՃԻԼՏ 43,

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ԱՊՐԻԼ 14, 1900.

Ն. 15

ՄԵՎԱՏՏԸ ՄԻՆՏԵՐԻՆԷ

	Սահիֆէ
Միւլֆիտ Միւլֆադար	413
Քիթապ Մուգատտէսին Պանա Գուլփէթ	413
Վերմիշ Օլան Այթիլէրի	413
Ճէնուպի Աֆրիգա Մէսէլէսի	414
Մանանա	415
Գօլթուգ Տէյնէքլէրինէ Տայանմագ	415
Կիւնէշին Ներարէթի	415
Ախլադի Միտալլէր	415
Էլօրփատա Պեր Սէյեսաթ	416
Քէօր Չանկ	417
Թիւթիւն Իսթիմալ Էտէնլէրէ Պեր Գաշ	417
Սէօղ	417
Հաճիստէ Վէֆաթ	418
Իլան	418
Շուսուսթը Սէյապի	419
Սարրաֆիէ	420

ԱԻՆՏԱՐԵՐ ԸՆԵՐ ԸՆԴՈՒՄ ԶԻՆՄԱ ԿՐԵԱՍԻ ԿԻՆԻՅԱ ԸՆԴՐ ՕԼՈՒՆԱՐ:

Մեմայիք ի Շահանգէ վէ տիյար ք Կճնէպիյէ իջիւն սեմէլիյի պէր վիճն ի փէշից 11, վէ ալք քայլոց 3 Մեմայիյի, վէ պիւր նուսիսէսի 30 փարա օլուպ, փօսքա իւնրէքի քարաճըմքա 'ա'իտ տիր:

Ղազքայա տերճ օլունմագ իւզրէ մուհարքերաք իսքանպօլտա Ամերիգան իսնընտա Տր. Զ. Ս. Պարնըմ նամընա, վէ ապօնէ Էազըմագ վէ փօսքայա 'ա'իտ մէվատտ իջիւն մէքրուպ վէ ազըն Տր. Զ. Ք. Կրին իսմիկէ կեօնտերիյմէլի տիր:

ԱՄԵՐԻԳԱՆ ՄԻՆՏԵՐԻՆԷՐ ԶԵՐԵԹԻ ԹԱՐԱՓՆՆՈՒՄՆ ՍԱՀԻԳ Ի ՍԹԵՐԵՍԱ, ՏՐ. Զ. Ք. ԿՐԻՆ ՄԻՆՏԵՐԻՆԷ, ՏՐ. Զ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ

ՄԻՆՏԵՐ ՄԻՆՏԵՐԻՆԷ

Մր. Սփըրճըն պիր տէֆ'ա վա'ղը էսնաւընտա, ափանսըղ էսաւը քէլամընտան սափարաղ վէ փարմաղը իլէ սաւընըն պիր թարաֆընը կէօսթէրէրէք տէտի քի, "էյ կէնճ, օլ էլտիվէնին ազչէսի էօտէնմէմիշ տիր, անլէրի իշ սահիպինտէն չարմըշտն:" Իսպատէթին իսթամընտա, պէնդիպէսի աթմըշ վէ զայէթ միւթէ'էսսիր օլան պիր կէնճ՝ Մր. Սփըրճըն իլէ կէօրիւշմէք իսթէտի: Մասանըն իւզէրինէ պիր չիթի էլտիվէն գօտու վէ աղլայարագ տէտի քի, "Պու պիրիննի տէֆ'ա տըր քի խըրսըղըղ էթտիւմ վէ արթըղ էթմէյէճէյիմ, Պատուելի, բէճա էտէրիմ քի պէնի բէզիլ էթմէյէսինիլ:" Հիշ չիւպհէ Էօղ քի, Մր. Սփըրճընըն պու վաղը'ատան հիշ իսպէրի Էօղ իտի:

— "Չարչէնպիհ ազչամը տու'ա մէճիւսինէ կէլէմէմ. կէօրէճէք սա'իր իշիմ վար," տէյնէր իլէ "Չարչէնպիհ մի, խայըր, պէն օ ազչամ սա'իր պիր իշ տէր'իւհտէ էտէմէմ, հէր հալտէ տու'ա մէճիւսինէ կիթմէլիյիմ," տէյնէր աւրասնա պիր իսաթթ չէքտիյին հալտէ, օլ իսաթթըն պիր թարաֆընտա քիլիսէնին սալքի հէփ սահիպի վիճտան վէ չայանը ի'թիմատ օլան ֆա'իլ ա'ղալաւընը կէօրիւրիւղ:

ՔԻԹԱՊ Ը ՄՈՒԳԱՏՏԷՍԻՆ ՊԱՆԱ ԳՈՒԼՎԷԹ ՎԷՐՄԻՇ ՕԼԱՆ ԱՅԵԹԼԷՐԻ (Պար. Զ. Պ. Մայըր)

Պիղտէն չօղար՝ հայաթլարըմըղա թէ'սիր ու նուֆուղ իճրա էթմիշ օլան այէթլէր իլէ մուլթասար թէրճէմէ ի հալիմիլի 'արդ ու թողաթիմ էտէ պիլիլիլ: Կէնմիշ զէմանը կէօղիւմիւղ էօնիւնէ կէթիլէրէք տաղմաւըմըղա կէօյա գալի իսթիւնտիլէմ օլմուշ օլան վա'տարը կէօրէ պիլիլիլ: Պա'զէն հէյպէթի պիր իսթար ու նասիւնթտան միւթէնէպիլի օլմուշ զըղ, պա'զէն տէ պիր էմր ու իզան սոյէսինտէ միւշքիլ պիր Էօլուն իլինտէն կէնմիշիլ տիր: Պու այէթ մուլթասար կէօսթէրիլ, շու այէթ պիր իսթար պօրուսը կէրինէ կէնէր վէ օլ այէթտէ էնտիլէլի պիր ալըն իւզէրինէ գօնուլմըշ սօղուգ պիր էլ խըմէթինի կէօրիւր իտի: Պիր այէթ իլէ բուհըմըղըն էլէմ ու էնտիլէսի բէֆ ու իզալէ օլունտը, տիկէր պիր այէթ իլէ գալիլիմիլ շատ ու մէսրուր տիկէր պիր այէթ վասըլթասը իլէ տաթի կէօղլէրիմիլ միւնէլվէր օլուր իտի: Սահիպի Մէղմուրըն շու սէօղլէրինի քէմալը մէսէրէթլէ թաստիլ էտէրիլ:

«Ալթուստան վէ պիր չօղ խասս ալթուստան մէրուպ, վէ պալտան վէ տամլա պալընտան թաթլը տըր:»

Մէշ 21: Պուստան սէնէլէրէ միւտտէթ էվլէլ պիր Կիրակի ազչամը հէնուղ 13 Էաւընտա իքէն թա'ամ օտաւընտա, պիր սանտալիլ իւզէրինտէ օթուրմագտա իտիմ: Ալիլ իսաթթա օլան վալիլէմ տաթի օրատա սէտիլին իւզէրինտէ Էաթմըշ վէ զըղգարտաշլարըմ սէսիլ սէտաւըղ օգուսագտա իտիլէր: Պիր հաթթատան պէրու Պրայթըն գօլէճինէ կիթմիշ վէ պիր Էօլ իլէ օրանըն պէօյիւք թալէպէկիսնընըն նաղարը տիգգաթլարընը ճէլպ էթմիշ իտիմ: Անլէր գօրգաղ վէ հէսաս օլմաղըմտան նաշի, էթրաֆըմը գուշատարագ հայաթըմը պանա չէ-

քիլմէղ էթմիշլէր իտի: Ճիւմ'ա էրթէսի կիւնիւնիւն էօլէն սօնու վագանցատը կէլմիշ օլմասընտան տօլայը նէ՝ դատար չօղ սէվինտիմ: Տէնէլէլի «Էարն» փէք չափուք կէլմէսին տէյիւ սա'աթլարը ուղաթմագա նէ՝ դատար չալըշտըմ: Ք. Մուգատտէսին սահիֆէլէրինի չէվրմէքլէ մէշղուլ իքէն, ափանսըղ պու Մէղմուրա բասթ կէլտիմ: Անը նէ դատար հըրս ու արդու իլէ թէքրար պէ թէքրար օգուտըմ: Անըն իլէ նա'սըղ գուշանտըմ վէ պիր գալգան իմիշ կիպի անը նա'սըղ քէնտիմէ սիլիլէր էյլէտիմ: Էրթէսի կիւն ուղին վէ գուլվէթլի հալտէ գօլէճին էօնիւնտէքի պէօյիւք պաղչէյէ կիթտիմ: Իշթէ օ պիրիննի տէֆ'ա իտի քի Ալլանըն վա'տարընը քէնտիմէ մալ էթտիմ: Էլէլէվմ օ զէմանտաքի միհնէթ ու մէշաղաթլարըմը խաթըմա կէթիլտիլմտէ, անլէր պանա իյնէ դարպէլէրի կիպի կէլիլէր իտէ տէ, պէնի իլ էլ էպէս զէնկիլէլտիլիլէր տիր:

Եւէ. 1. 7: «Լաթին Բապալ պանա տէտի քի, Պէն չօնուգ իմ տէմէ, զիրա սէնի հէր քիմէ կէօնտէրիլ իսթմ կիտէճէքսին, վէ սանա նէ քի էմր էտէր իսթմ, սէօյլէնէքսին» Փէք էրքէնտէն Քիրիստոսըն Պէշաթլէթինին վա'րիլ օլմաղըղա արդուքէ իտիմ իտէ տէ, սէօյլէմէյէ մուղթէտիր օլմամ տէյիւ տա'իւմա գօրգմագտա իտիմ: Օն ալթը Էաշընտայագ պաւընճայտ դատար, պու ուրըրը քիմսէյէ իֆշա էթմէմիշ իտիյէմտէ, տա'իւմա անըն հագընտա ճիւտի սուրէթտէ տիւնիւնիւպ թաշընմագտա իտիմ: Կէօղ Էաշլարը տէօքէրէք նիյաղ էտէր իտիմ քի Ալլան պանա քէնտիլ իրատէթինի կէօսթէրսին, պախուսուս իրատը քէլամ խուսուսընտաքի իլթիլտարըմա տա'իլ պանա պիր թէ'միլնաթ վէրսին: Ելինէ Լօտրանըն պիր սօղաղընտա կէնի նաղլ էթմիշ օլարըմ իլիւղիւ կիւնէլէ գարը օլան օտամ վէ անըն իլինտէ Էաշընտա տիլ չէօքէրէք տու'ա էթմէք 'ատէթինտէ պուլուսնաղըմ գայըլ գալիլ սանտալիլէ խաթըմա կէլիլ: Ք. Մուգատտէսինի էլիմէ ալտըղմտա էվլէլա սալա կէօղիւմէ իլիւմէմիշ օլան պու այէթ աշըլտը: Անը թա'րիֆ օլունմագ հիսսիյաթ իլէ թէքրար պէ թէքրար օգուտըմ: Հաթթա չիտի պիլէ պու այէթի միւթէ'էսսիր օլմագսըղըն օգուսամամ: Պու այէթ պիւթիւն միւշքիլ սիւսալթիմին ճէվապը իտի: Էվլէթ, չօնուգ իտիմ վէ պէնի հէր քիմիլէրէ կէօնտէրիլ իտէ կիթմէլի, վէ նէ քի էմր էտէր իտէ, սէօյլէմէլի իտիմ: Օ պէնիմ իլէ պէրապէր օլաճագ վէ տուտագլարըմա սօղունաճագ իտի:

ՃԵՆՈՒՊԻ ԱՅՐԻԳԱ ՄԷՍՒՆԵՍԻ

3

[ՊԵՏԱԿԱՆ ԴԱՐԱՆԱԿԱՆ]

Կէնէն հաճախ թրանսպարան մուգիմ է՝ նէպի էնպիւնին տիւնար օլարդարը զայր ի միւսա՛խտ հալլէրի վէ սէլահիյէթիլիքէրի զիքը էլլէտիք: Անէր 1892տէ պիր ճէմ'իյէթ թէնքիլ էլլէմիլլէր տիր քի, պուռնտան մագ-սէն' վէսա՛իթ ի դանունիյէ իլէ ճիւմէ շէն-րիլէր իչիւն միւսալի հուգուգ, վէ չիքեայէթ վէ սըղըլարըն տէֆ' ու իզպէլլէրի չա-րէլէրինի իսթիհալ էթմէքտէն 'իպարէթ ի-տի: Յ37,000 էնէպիլ էնալիւնին իմզալա-րընը հալլի պիր 'արդուհալ' Բատտա կէսնտէ-րիլի իսէ տէ, պուռ 'արդուհալ քէմալ ը թահ-զիր իլէ բէտտ էտիլտի: Օ զէման Բատտըն ա՛ղասընտան 'պիրի' էնէպիլ էնալի անճագ մուհարէպէ իլէ իշպու հուգուգը էլէ կէնիլէ պլիլիլլէր, տէմիլ տիր: Օ զէման էնէպիլ էնալի պէոյլէ էթմէյէ գալլ ու գարար էլլէտիլէր, վէ 1893 սէնէսինին սոն զըսմընտա էպիհա թօլլաւադա պաշլատըր: Անլէրին մագսէ-տի' Պօէրլէր թարաֆընտան վէ շէն. Աֆրի-գատա անլալըլընտան, Պօէրլէր տալի քէնտի թէտարիլլէրինի կէօրմէքտէ իտիլէր, շու գատար քի Փրօֆ. Նալիլին իտտի'տըն-ճա, Պօէրլէրին պիր զըսմըն հէն'էթ ի վիւքէ-լասըն ա՛ղասընը քէնտի գալլմը արասընտան ինթիլապ էթմէյիլ, Ֆիլէմէնքտէն տա՛-վէթ էտէն ըն'իս ի հիւքիւմէթ Մ. Գրու-կէրէ պուգը ու 'ատալլէթլէրինտէն նաշի, էն-նէպի էնալիւնին թարաֆընը թուլմուգտա իտի: էնէպիլ էնալիւնին մագսէտի' էնէպիլ պիր տէվլէթի իլէրիլլէր տա՛վէթ էթմէք տէյիլ, անճագ թրանսպար հիւքիւմէթիւնտէ վէ թը-րանսպար պարաղըն ալթընտա պիր իսլահաթ թէ՛մին էթմէք իտի: Լաքին անլէրին թէր-թիլ ու փլանը՝ շէնսըն թէնալուգը սէպէ-պլիլլէ, պօշա չըգտը: Իշպու թէնալուգը էն-նէպի էնալիւնին միւտաֆա՛այա հաղըրլանմա-մըլ օլարըն պիր զէմանտա վուգուլ՝ պուլլուլ օլարընտան, թէնալուգը էտէնլէրին 1896 սէնէսի Յունու. Անտէ 'արդ ը թէսլիմիլլէթ էյ-լէմէլլէր իլէ խիթամ պուլտու: Օ զէման էն-նէպի էնալի՝ Սըր Հէրքիւլ Բօպիսընըն էմրի իւզէրինէ, սիւհալարընը հիւքիւմէթէ թէս-լիւմ էթտիլլէր, վէ Պօէր հիւքիւմէթիւնի քէն-տիլլէր իլէ հագգ ու 'ատալլէթ իլէ մու'ամէ-լէյէ մէնպուր էթմէք խուսուսընտաքի փը-լանլարըն մուլաֆֆաղլլէթիլլէրտէ գարար գըլտը: շէնսըն թէնալուգըն պուռնտան տա զլյատէսինի էթմիլ տիր: Բէ՛իս ի հիւքիւ-մէթ Մ. Գրուկէրին քէնտի գալլմըն շէնսը-սըն թէնալուգընըն ինկիլթէրրա հիւքիւմէ-թիւնին էմր ու թէնսլիլ իլէ իճրա օլուռնըլ իտիլլէնէ վէ պէոյլէնէ անլէրին հէփիսինի էն-նէպիէնալ լինլին մէթալիլլէնէ մուգալլէմէթ, վէ քէնտիլլին զատտարանէ մէպէքինի թէր-վիւմ էթմէք իւզըն, պիրլէշտիրմէյէ գան-տըրմասը գօլայ պիր իշ իտի: Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթիւնին վէ ինկիլիլ գալլմընըն զըս-մըն ա՛ղամընըն էքսէրիլլէթիւնի էնէպիլ էնալի-նին քէնտիլլէրին Պօէր հէմէնիլլէրի իլէ միւ-սալի հուգուգա նա՛իլ օլմագ պապընտաքի ճէնտէրիլլէնտէ մագնար ը մուլաֆֆաղլլէթ օլմալարընտա արդուքէլ իտիլլէրինէ զէրրէ գատար չիւպէնէ հօգ իսէ տէ, անլէրին պօշա չըգտնաղը մուհագգաղ օլան, վէ Փրօֆ. Նա-վիլին պէյան էթտիլլէր կիպի, «ճինայէթքա-րանէ օլարըն գատար սէֆիհանէ օլան» պու-կիպի պիր հարաքէթէ հիւգ վէրմիլ օլմալա-րընա ինանալարընա ինանալա իմքեանսըլ տըր:

Թրանսպարըն 1885տէ վարիտաթը 177,000

լիրա իտի: Ալթուռն մա՛տէնլէրինին քէնֆին-տէն պէրու պիր տիւգլլէ արթմըլ վէ 1897տէ 4,480,248 լիրայա, հա՛նի 12 սէնէ իչիւնտէ 25 միսլինտէն զլյատէյէ պալիլ օլմուլ տըր: Թա՛յըն թալիմիլլէնէ իշպու վարիտաթըն սէքիլտէ 7 զըսմըն հիլ պիր հուգուգա մալիք պուլլուռնալան էնէպիլ էնալիտէն ալընմըլ տըր: Թրանսպարըն 1896-97 սէնէսինտէքի մէսարիլլէթ ը հարպիլլէսի 943,310 լիրատան 'իպարէթ օլուպ, իշպու մէսարիլլէթ ինթիլալ քի էրթէսի իքի սէնէլլէրտէ տալի 'այնի տէրէնէտէ պէոյլէք իտի: Իշթէ պու շէյ՝ Պօէրլէրին մուհարէպէ իլիւն նասըլ պուգա-տար թէտարիլլէրտա պուլլուռնմըլ օլարը-լարընը կէօսթէրիլ: Բէ՛իս ի հիւքիւմէթ Մ. Գրուկէրին սէնէվի մա՛ալը 7,000 լիրա տըր քի, պու մէպալը 250,000 սէքէնէսի պու-լուռնան պիր մէմէքէթիւն պաշ մէ՛մուրը ի-չիւն հիլ չիւպէնէ հօգ քի ճէօմէրտանէ պիր մա՛ալ տըր: Ենտի միլէոն սէքէնէսի պու-լուռնան Նիւ Եօրգ էյալլէթիւնին վալիսի սէ-նէվի 2,000 լիրա մա՛ալ ալարըն կիպի, իւշ միլէոն նուֆուսըն էնալիսի պուլլուռնան իս-վիլլէրա ճիւմհուրիլլէթիւնին ըն'իս ի հիւքիւ-մէթի տալի անճագ 600 լիրա մա՛ալ ալար: Լաքին թրանսպար ըն'իս ի հիւքիւմէթիւնին մա՛ալընտան մա՛տա սա՛իլ 'ա՛իտաթըն տալի վար տըր, վէ Պօէրլէրին էքսէրիլլէթի չիթի-ճիլլէրտէն 'իպարէթ օլուպ, սըսգ ու իսթի-գալլէթ էսապընտան իսէլլէր տէ, մէ՛մու-րիլլէնէ էլլէրինէ կէնէն պու գատար աղէն սէ-պէպիլլէ, միւրթէքիլ օլմուլ իտիլլէրինէ չիւպէնէլլէմէյէ փէք գալլի սէպէպ վար տըր: Պիւտմէտէ խըտմէթ ի խաֆիլլէ իչիւն 40,000 լիրա թալիսի օլուռնմըլ տըր քի, պու ին-կիլթէրրանըն պու մագսէտ իչիւն գուլլան-տըղընտան տահա պէոյլէք պիր մէպալընտը: Թրանսպարըն խըտմէթ ի խաֆիլլէ մէսարիլլէ սայքի տա՛իմա պու մէպալըտան զլյատէ օ-լուր, վէ 1896տա թագրիլլէն 200,000 լիրա-յա պալիլ օլմուլ տըր: 1898տէ Բատտըն ա՛ղասընտան պիրի՝ կէնէն պիր գաշ սէնէ իչիւնտէ մէ՛մուրիլլէնի հիւքիւմէթէ 2,400,000 լիրա ըտտէսինտէ փէչին աղէն վէրիլլէրէք տալիլլէ հիսապ էտիլմէմիլ օլարըն խուսու-սընա նաղարըն տիգգաթ ճէլպ էթմիլ տիր: շէնսըն թէնալուգընտան սօնրա, էնէպիլ էնալիլլին հալի տահա զլյատէ ֆէնայալմըլ տըր: էնէպիլ էնալիլլին սըղըլտը վէ չիքեա-յէթիլլէ պա՛իս օլան տիլլէր պիր խուսու-սալի հագգ ու 'ատալլէթ գանունընըն իս-լալըն իտի: Անլէր հագգ ու 'ատալլէթ թէ՛-միննէ զայր ի մուլթէտիր պուլլուռնտըղարըն զէման, սօն չարէ մագամընտա մա՛նքէմէ ի 'ալլիլլէյէ միւրաճա՛աթ էթմիլլէր իտի: Պու մա՛նքէմէ իւշ ըյէ էքսէրիլլէթիլ Բատտըն գա-պուլ վէ թատիլլէ էթմիլ օլարըն պիր գա-նունըն գանունըն էսասի խիլաֆընտա իտի-լինէ գարար վէրմիլ տիր: Բատտ քէնտիլլին հիւքիւմէթ վէ սէլահիլլէթիլլէ օլան իշպու միւտալալլէյէ միւտա՛աթ էթմէք իսթմէտի վէ Բատտըն հիլ մուգարրէրաթընըն գա-նունըն հիւքիւմէթ ու նուֆուգընըն հա՛իլ օլարըն, վէ հաքիլլէրին պիր գանունըն մէշրուլթիլլէ-թէ մուլաֆըղ օլուպ օլմատըղընը գարար-լալտըրմագա հագգ ու սէլահիլլէթիլլէր օլմա-տըղընտա տա՛իլ պիր գանունըն գապուլ վէ թատիլլէ էլլէմիլ տիր: Բէ՛ղալիք պու գա-նունըն անքեամընճա, ըն'իս ի հիւքիւմէթ մէվ-ճուտ հաքիլլէրէ, Բատտըն մուգարրէրաթը-նա կէօրէ հիւքիւմէթ վէրմէքիլլէ վէ մէքըիւր մուգարրէրաթընը գանունըն էսասիլլէ մու-թապըղ օլուպ օլմատըղընը գարարլալտըր-մալը, էթմիլ օլարըլարըն հէմիլլէրէ մուլա-

ֆըղ սայըպ սայմատըղարընը սօրմագա, վէ պուռնա զայր ի միւսա՛խտ ճէվապ վէրէն հա-քիլլէրի մէ՛մուրիլլէթիլլէրտէն 'աղ էթմէյէ հիւքիւմէթ ու սէլահիլլէթի հա՛իլ իտի: Պուռնըն մա՛նտը շու տըր քի, Բատտըն էքսէրիլլէթի թարաֆընտան գապուլ վէ թատիլլէ էտիլլէն պիր գանունըն գանունըն էսասիլլին հիւ հանկի պիր ուսուլ վէ մէպալլէսի հալիսի հիւքիւմէթիլլէ մուգատտէմա էթմիլ օլարըն հիւ հանկի պիր թէ՛նհիլլէր խիլաֆընտա օլուրսա օլուռն, տէրնալ թալլալիլլէր ու իճրա մէվլըլլէնէ գօ-նուլմալ տըր:

Պօէր հիւքիւմէթիլլէրտէն հագգ ու 'ատա-լէթ իսթիհալընըն իւմիտիլլէրինէ մէպիլ, 24,600 ինկիլթէրրա թէպա՛ասը 1899 Մար-տընտա ինկիլթէրրա հիւքիւմէթիլլէն պիր 'արդուհալ վէրիլլէ, 'արդուհալտէ զիքը օլու-նան պիր չօգ սըղըլտը վէ չիքեայէթիլլէր հագ-զընտա պիր թահգիլլէթ իճրա օլուռնալընը վէ Թրանսպարըն իսլահաթ ը մուլթաղլլէ-նին թէ՛մինի իչիւն թէտապիր ի լաղըմէնին իթիլլէրտընը իսթիլլէրա էլլէտիլլէր: Իշպու 'արդուհալ իսթիլլէրտէն, ինկիլթէրրա հիւ-քիւմէթի միւգաքէրաթ իճրապընա պաշլատը, վէ գարիլլէնը քիւրամըմըգա մա՛լլուլ օլարըն իւզըն, մէքըիւր միւգաքէրաթտան պիր հիւքիւմէթի նէթիլլէն հասըլ օլմատը, վէ Պօէրլէ-րին իւլթիլլէմաթմըլ իլլէ խիլթամ պուլլուռն:

Վէրմիլ օլարընմըլ մուլթալտա մա՛լլու-մաթ՝ գանունըմըգա, մուհարէպէ ի հագըրէտէ ինկիլթիլլէրին մուլաֆֆաղլլէթիլլէն արդուքէլ պուլլուռնալարըն քէնտիլլէրին իշպու մէպէ-քինի թէպրիլլէյէ սէնէտ իթիլլէրա էթտիլլէ-լէրի սէպէպլլէրի կէօսթէրմէյէ քեաֆի տիր: Էվլէլլէ էմրտէ, ինկիլթիլլէր՝ Թրանսպար իւզէ-րիլլէտէքի հուգուգըն հիւքիւմէթիլլէրտէն ա-լա վաղ կէնէմիլլէր տիր, վէ Թրանսպար հիւ-քիւմէթի վէրալլի զէման, ինկիլթէրրա՝ պու թալլէպի իսաֆ էթմէմէքլէ, մահա գատիլ պիր հուգուգընը միւտաֆա՛ա էթմիլ օլուռն: Սանիլլէն, Թրանսպարըն տալիլլէ սու՛ ի իտա-րէսի ինկիլթիլլէրին միւտալալլէսինի ճա՛իլ գըլմըլ տըր: Միւտալալլէնին մուհարէպէ շէլլիլլէն օլմասը՝ քէնտիլլէրին իսթիլլէր ու իրատէլլէրի իլլէ օլմամըլ տըր: Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի՝ իսլահաթ ը մուլթաղլլէնին թէ՛միննէ սուլհիլլէրլլէրանէ պիր սուլլէթտէ չալըլտը, վէ մուլաֆֆաղ օլմատընտ օ գա-տար իւմիտիլլէր իտի քի, մուհարէպէ պաշ-լանտըղընտա ինկիլթէրրա անա հագըրըլլէ-սըղ պուլլուռնտու, վէ մուհարէպէնին իլլէ գըսմընտա հէլլիլլէթ վէ մաղլուպիլլէթիլլէն օղրատը: Իլլանըն հարպ էտէն վէ ինկիլթէր-րա թօլրաղընա թէնալուգըն էթմէք սուլլէ-թիլլէ մուլապէմաթա պաշլալան, Պօէր հիւ-քիւմէթի իտի: Ինկիլթէրրա կիպի գուլ-վէթիլլէ պիր տէվլէթիլլէ՝ իքի ուֆաղ ճիւմհու-րիլլէթիլլէրին իսթիլլէրալլէթիլլէրին էլլէրինտէն ալմասըն հաղըլմաղ պիր շէյ տիր, տէնիլլէնէք օլուր իսէ, պուռնա ճէվապէն տէնիլլէ պլիլլէր քի ինկիլթէրրանըն մէքըիւր ճիւմհուրիլլէթ-լէրտէն պիրի իլլէ հիլ պիր գալլա, միւտա-գա՛սը օլմատընը կիպի, անըն իլլէ սուլհ-իլլէրլլէրանէ կէնէնէքտէն պաշա պիր ար-դուսըն տալիլլէ հօգ իտի: Օրէնճ Մէմէքէթ ի Միւսթաղլլէսինին հարաքէթի իտի քի՝ միւ-նասէպալթ ը տօլթանէյի գաթ՝ էլլէտիլլէ: Տի-կէր ճիւմհուրիլլէթի կէլլիլլէրտէ, ինկիլթէր-րա գուլլու ու թէ՛ատտիլլէ էթմէք իլլէն տէյիլ, անճագ քէնտի թէպա՛ասընը էն հագըսըղ գուլլու ու թէ՛ատտիլլէն գուլլալարմագ իլլէն միւտալալլէ էլլէմիլ տիր: Էնալիլլէ էնէպիլլէ Թրանսպարըն պէյաղ սէքէնէսինին էքսէրիլլէ-

Թիւնի թէշքիւ էթմէքտէ իտի: Փրօֆ. Նապիլ Թրանսպարեն պէյազ սէքէնէսինին միդտա-
րընը 230,000 նուֆուս սայմագտա օլուպ,
միւմաիլէյին իտտի'տաընճա, պոււնլարըն
իւշտէ իքիսի էհալի ի էճնէպիյէ տիր: Հու-
իթէպըրըն էվէլէքի սէնէյէ մախսուս թազ-
վիմինտէ պէյազլարըն միդտարը մէճմու'ը
130,000 նուֆուս օլուպը, վէ պոււնլարըն
63,000 Պօէր վէ 87,000 էհալի ի էճնէպիյէ
վէ էճնէպի էհալինին տախի եիւզտէ սէքսէ-
նի Խնկիլթէրրա թէպա'աուը իտիլի զիքը օ-
լոււմընը տըր: Պիլճիւմիէ էրպապը հիսապըն
էֆքեարընճա, էճնէպի էհալի Պօէրլէրտէն
գաթ գաթ զիյատէ տիր, վէ էկէր եալընը
պալիզ էրքէքէր տախիլի հիսապ էտիլտէ,
պու Նիսպէթ' տահա զիյատէ կէօղէ չարփար,
զիրա 'ա'իլէլէրի օլմայան վիէք չօղ էճնէպի
էհալի վար տըր:

Հիսապա պընաճագ տիկէր իքի միւթա-
լա'ա տահա վար տըր: Պոււնլարտան պիրի
չու տըր քի, Խնկիլթէրրա' քէնտինին սէլա-
մէթ վէ էմիլիէթի իչիւն քէնտի հիւքմ ու
նուֆուզընը թէ'սիսէ մէճպուր իտի: Պօէր-
լէրին իւլթիմաթօ'ընա աւին տէսէ իտի,
անըն պու մու'ամէլէսի զա'աթ 'ալամէթի
սայլըր, վէ վասի' մէմալիքինին տիկէր թա-
րաֆլարընտա տախի միւշքիլաթա օղրար իտի:
Պօէրլէր քէնտիլէրին հիւքիւմէթինի պիւ-
թիւն ձէն: Աֆրիգա իւզէրինտէ թէվսի' վէ
թէ'սիս ֆիքրինտէ օլուզլարընը կիզէմէյէ
պիլէ չալընայօրլար իտի: Խնկիլթէրրա քէն-
տինին գոււլիէթ ու միքնէթինի կէօթէրմէ-
սէ իտի, Գէյի միւթէմէլէքէսինտէ պուլու-
նան պիլ ճիւմիէ Գիլէմէնք մուհաճիլլէր' ա-
յազլանտազլարը կիպի, պէլքի Հինտիլթան-
տա տախի միւշքիլաթ գուհուր էտէր իտի:
Խնկիլթէրրա քէնտինին գոււլիէթինէ վազըֆ
իտի իսէ տէ, 'ա'իլլէր պու պապտէ չիւպհէտէ
իտիլէր: Խնկիլթէրրա քէնտինին իւզպու գոււլ-
իէթինի Խնկիլթէրրատան 7,000 միլ ուզագ-
տա պուլոււնան ձէն: Աֆրիգատա 200,000
միւլէնէնէզ վէ միւսէլլահ 'ասքէր թօլիլամագ
իլէ տէ կէօթէրմիլ տիր, քի պոււնը սա'իլ
հիլ պիր տէվիէթ պու գատար զօլայճա իճրա
էտէմէզ իտի:

Տիկէր միւթալա'ա տախի չու տըր քի,
Թրանսպարեն Խնկիլթէրրա իտարէսինէ կէչ-
մէքտէն միւսթէֆիտ օլաճագ տըր: Հիլ չիւպ-
հէ եօզ քի, ասայիլ ու ինզիպաթ ի'ատէ է-
տիլինճէյէ գատար պիր միւտտէթ իտարէ ի
'ասքէրլիյէ միւտտէթի օլաճագ իսէ տէ, պու
միւտտէթին միւրուրընտան սօնրա, ճիւմ-
լէյէ մուսալաթ վէ 'ատալէթ կէօթէրլիլէճէք
տիր: Պօէրլէր' էհալի ի էճնէպիյէ իլէ եէրլէ-
րինի տէյիլմէյէճէքէր իսէ տէ, պիր մուլի-
թարլիլէթ ի իտարէ թէ'սիս օլոււնաճագ տըր
քի, անա էլէվմ Գէյի միւսթէմէլէքէսինտէ
օլուզը կիպի, Պօէրլէր Խնկիլթէրրա գատար
միւշքէրիք օլաճագլար տըր: Էհալինին պէօ-
յիւք էքսէրլիլէթինի թէշքիլ էտէն էհալի ի
ասլիյէ տախի Խնկիլթէրրա տարէսինտէն միւս-
թէֆիտ օլաճագլար տըր: Խնկիլթի գանուըն
'ատալէթի տա'իմա քեամիլ տէյիլ տիր —
ինսանի հիլ պիր չէյ քեամիլ տէյիլ տիր —
վէ պա'ղէն Խնկիլթի մէ'մուրիյին հիւքիւմէ-
թի արաւընտա նէֆալէրէսի վէ էհիլլէթսիլ
քիմսէլէր տախի վար տըր: Վէ լաքին Խնկի-
լիլ հիւքիւմէթինին սապիլթ վէ գաթ'ի պիր
գա'իտէսի' քէնտի մէմալիքինին հէր թարա-
ֆընտա թէպա'աուըն իտարը իչիւն իճրա ի
հիւքիւմէթ էթմէք տիր, վէ ի'թիգատըրմըճա
եօզ տըր պիր գալմ ու գապիլէ քի Խնկիլ-
թէրրա իտարէսինէ կէչմիլ օլոււն տա պու
պու եիւզտէն միւսթէֆիտ օլմուշ օլմաւըն:

ԽԻԹԱՄ

ՄԱՆԱՆԱ

Պրադիլին միւթէվէֆիտ իմիլէրաթօրընա,
մէմէքէթին թէրազը էթմէմէսինին սէպէ-
պի նէ' տիր տէյիլ սօրուլտըրտա, միւշա-
րիլէյհ, «Մանանա» տէյիլ ճէվապ վէրմիլ
տիր: Պու քէլիմէ Պրադիլլէրին իսանընտա
«Եարըն» տէմէք տիր: Իմիլէրաթօրըն պու
քէլիմէտէն միւրաւըն մէմէքէթին պա'իսի
ֆիւթուր հալինին սէպէպի իչիլէր եարընա
պրադմազը իտիլին իմա էթմէք իտի: Պը-
րազիլ էհալիսի հազգընտա հէր նէ չէյտէ
սահիճ օլու, չու պիր միւսէլլէմ հազիգաթ
տըր քի մանանա' չօղրարըն մուլաֆիտալիլէթ-
սիլլիլէրինին սէպէպի տիր: Ատէմէլէր' «Ա-
ճէլէյէ հաճէթ եօզ, եարըն էտէլիմ» տէր-
լէր: 'Ատէթլէր գոււլէթլէնիլլէր վէ հէր քիմ
քի մանանա տէմէյէ պալլար իսէ, չօղա
վարմազտան հայաթընըն գանուընը մա-
նանա էտէճէք տիր: Տօղրուընը տէյէքէք,
եարըն եօզ տըր: Պիլ անճագ պու կիւնէ
մալիքիլ: Պու կիւն տէվաթ էթմիլէքէ, եա
անըն հէֆ իչի պու կիւն իճրա էտիլմէլի
տիր եախօտ հիլ էտիլմէմէլի տիր: Պու կիւ-
նէ մախսուս օլան հէֆ իչիլէր կէօրմէտիք-
ճէ եաթմալալընը: Խալը 'աղիլ քիմսէլէր'
«Էլէճէ կէլիլ» սէօղլէնիլ քէնտիլէրէ տիւս-
թուրըն 'ամէլ իթթիլալ էթմիլլէր տիր, վէ
քէնտիլէրին պիւթիւն միւտտէթ ի հայաթլա-
րընտա իւզպու տիւսթուրտա պէյան օլոււնան
հազիգաթըն տա'իմի թէ'սիլիլ ալթընտա պու-
լուընըլար 'Պու տիւսթուր սէմալի մու'ալլի-
մին գանուըն իտի, վէ էկէր պիլ հայաթըն
մա'նաւընա վազըֆ օլա իտիք, կէճէ իւզէրի-
միլլէ պատմազտան էվէլ, իչիմիլլէ պիլթիլ-
մէյէ 'ամէլէ էտէր իտիք: Հէր քիմ քի «Մա-
նանա» տէրտէ, հայազընը իլէ քէնտի վա-
զիֆէսինի ինմալ էթմէք տէ տիր: Եարըն
պու կիւնիւն իչիլէրինտէն հիլ պիրիսինի իճ-
րա էտէմէլ, զիրա եարընըն քէնտինէ մախ-
սուս իչի օլաճագ տըր: Գէզալիք պիլ պիր
իչի պիր կիւնտէն տիկէրինէ նազլ էտէմէլլի:
Օլ իչի քէնտի կիւնիւնտէ էթմէմէլլիք' անը
իլ էլ էպէտ եիւզ իւսթիւնէ պրադմազըն տէ-
մէք տիր: Հէր վազիֆէ' պիր ֆուրսաթ տըր,
վէ ֆուրսաթլարը կէչէլլէր իքէն թուլմագ
լազըմ տըր, զիրա անլէր տուրմազլար, կէ-
րի տէ կէլմէլլէր: Օլ հիլէքեար, միւհիլքէ-
լիմէյի — եարընը — լուղէթ քիթապըրմըզտան
սիլիլ չըգարալմ: Անըն մուզլիր ալտա-
տընըլընա գալիլըմազտան տա'իմա պէլա
վէ ֆէլաքէթ նէլ'էթ էտէր:

ԳՕԼԹՈՒԳ ՏԵՅՆԵՔԻԼԵՐԻՆԵ ՏԱՅԱՆՄԱԳ

Եալընը ալմըն պիր տալմ' սօղաղըն սա-
վա պիր եօլոււնտան իքի գօլթուգ տէնէյի-
նէ տայանմըն օլարագ եալալ եալալ եիւ-
րիւմէքտէ իտի: Սօղաղտա մա'րուֆ պիր
չէհրէ իտիլտէ տէ, վիէք աղ քիմսէլէր' անըն
թօլալընըն տար սէպէպիլէն եախօտ հա-
զիգաթըն հալա վազըֆ իտիլլէր: Պիր կիւն
թօլալ քիմսէ կէչէր իքէն, պիր քիմսէ պա-
նա անըն աթիտէքի հիլէպէսինի էլլէտի:
«Պոււնտան սէնէլէրճէ միւտտէթ էվէլ, օ
տահա կէնճ իքէն սօղաթլանտա' պիր եէր-
տէն տիւշէրէք իքի տայաղընըն տախի ինճիք
քէմիլլէրի գըրըլալ: Իլք տէֆ'ա պուրայա
չուրայա կէզլիլ տօլալմազա պալալալընտա,
աղըրըլընը գալալընաճագ պիր չէյէ լիւզուլմ
հիսա էթմիլ, վէ գօլթուգ տէյնէքէրինէ տա-
յանմազընա ալընալընտա, արթըն անլէր-
տէն վազ կէչմէք իսթէմէտի: Հէքիլլէրին
սէօղլէնէ կէօրէ, էկէր օ ճէսուր վէ սապուր

օլուպ տա ալաղլարընը քէնտի աղըրըլընը
թաշըմաղա եալալ եալալ ալընալընը օլա
իտի, անըն ալաղլարըն քեամիլէն սօղալըր-
լար իտի, լաքին գօրգտու վէ ասլա թէճրի-
պէսինէ չալընագ իսթէմէտի: Էլպէթթէ ան-
լէր տա'իմա գա'իլ գալալըն, վէ օ գօլթուգ
տէյնէքէրինի գուլլանտը վէ պու կիւնքի
կիւնէ գատար թօլալ գալմըն տըր:»

Նէ' գատար քիմսէլէր վար տըր քի քէնտի
քէնտիլլէրինի 'աղճա վէ ախալգճա թալմ
զիքը օլոււնան սուրէթտէ 'ալլի վէ սօղաթ
էթմէքտէ տիրլէր: Ինսանա, քէնտիսինէ
թաղալմ օլոււնան եարտըմա կիւլէնիլ տի-
կէր պիր քիմսէլլին մուհաքէմէսինէ, ինսա-
ֆընսա վէ միսալընա ի'թիմաթ էթմէքիք ա-
սըլ քէնտի գուլլէթինի գուլլանմազտան
տահա չօղ զիյատէ գօլալ կէլիլ, վէ իլթէ օ
ղէման ախալ ու էվսաֆլար իւմիտսիլ
թարգտա գա'իլլէնիլլէր:

ԿԻԼՆԵՇԻՆ ՀԻՐԱՐԷԹԻ

Չէմանէմիլտէ պէսլէնիլէն էն նիկալինանէ
վէ էն 'ուսուսի իւմիտ ու էմէլլէրտէն պիրլի'
տախիլ օլուրըլմը 'ասրտա միւսթաղպէլ ի-
ճատ ու իսթիլալընըն էն պէօլիլիլ վէ
էն մուհիմիլին գուլլէտէն ֆիլիլ իսրաճ
էտիլմէսի, եա'նի կիւնէլին սըճաղըլընը
տէր անպար էտիլ անը գօլայճա իսթի'մալ
օլոււնաճագ էլէքթրիլլէ եախօտ սա'իլ պիր
չէքլէ գօյան պիր մաքինա տըր: Էլիլէվմ թէ-
լէֆ օլմաղա պրազըլան հէրարէթ պու կիպի
պիր իճատ սայէսինտէ, ֆապրիլալար իչ-
լէթմէյէ, իսանէլլէր ըսըլմաղա վէ գուլլէթէ
միւհիլաճ օլան սա'իլ հէր չէյէ գուլլանըլա-
ճագ տըր: Պու կիպի պիր քէչֆ ու իճատ վէ
անըն էն պէօլիլք էնէմիլլէթի հա'իլ պու-
լոււնաճ չու միւսպէթ հազիգաթ իլէ տա-
խի վարիտի իսթըր օլմաղտա տըր քի, կիւ-
նէլին սաթիլընըն հէր պիր միւրէպալա' գու-
լաճը' օն տաղիլլէտէ պիր թօնօ մա'տէն քէօ-
միւրիւ եազան պիր գալլ օճաղընըն հէրա-
րէթինէ միւսալիլ պիր հէրարէթ նէլլէ էտէր:
Շէմա քիւրէսինին վէրալիլ հէրարէթ տախի
195,000,000 միւքէպալ միլ պուլ գօրուզը-
ղընտա օլան սուլը պիր սանիլլէտէ զալլէյան
(գայնամ) տէրէճէ ի հէրարէթինէ չըգարըր
վէ քիւրէ ի արզ իւզպու հէրարէթին անճագ
իքի միլիտալալ պիր գըսմընը (20 000 000 000)
ախալ ու իլլիլալալ էտէր:

ԱԽԼԱԳԻ ՄԻՍԱԼԼԵՐ

4. ԱԼԼԱՃ

(Պա. Գ. Ս. Չէնալէն, Ա. Էլլէքէ)

Էյ էլլէլի վէ էպէտի վար օլան, սէն պա-
նա եաղըն սըն, լաքին վիէք ուզագ սըն-
նուր սըն' լաքին էֆ'ալըն պանա գարանըլ
տըր: սէն մուհապպէթսին' լաքին թէլէֆ է-
տէն աթէլ սին, պիւթիւն 'ալէմ ու ճիւն
սէնի իսթի'մալ էտէմէլ, լաքին գալալմտէ
մէքէն էտէրսին: պիտալէթ սին, լաքին պի-
տալէթին եօզ տըր: ինթիհա սըն, լաքին նի-
հայէթին եօզ տըր: հէր մախլուգա հուտուտ
վաղ' էլլէտին, ֆաղաթ սէն նամահուտ սըն-
սանա բալթ օլուրըմ, լաքին սանա ելթի-
չէմէմ: սանա ինանըրըմ, լաքին սէնի տէրք
էտէմէմ: «Էն Ալլահ «Էն:

Հէր պլինա պիր պանի, հէր իսթիլալ' պիր
մուսթէրի' վէ հէր հարաքէթ պիր գուլլէթ
պէյան էտէր տէ հիւսն, հիւքիլթ վէ գա'իտէ-
յէ մալիք մախլուգաթ պիր իտիլլիլ պէյան
էթմէլ մի: Օլ իտիլլիլ սէպէպ իւլ էսպապ օ-
լան Ալլահ տէյիլ իսէ, եա քիմ տիր:

Այլա՛ն վաճառքի իւր վիճակում վե սեպտեմբերի 1-ին տեղի ունեցող հանրապետական խորհրդի նիստի ժամանակ:

Նա՛ Այլա՛ն, սէն բուհն սըն, սէնի թէն կեօղէրիմ իւն կեօրէմէմ: Լաքին իզլերինի սէմալաթըն նուր 'ալէմէրինտէ, էյլէյինի պիւթիւն թապի'աթտա, զուլվէթինի թա-րիս վէ վազը'ալարտա վէ հիքմէթինի քէն-տի թէրքիպաթմտա միւշահէտէ էտիպ, սէ-տանը հէր ան վիճտանըմտա իշխարիմ: — Էվվէթ սէն պանա պէնիմ օլտըղըմտան զի-յատէ հաղըն սըն — վէ սանա ինանըրըմ:

Այլա՛ն պիզէ քէնտինի կեօսթէր տէմէք նաթիլէ տիր, 0 պիզէ կեօրիւնմէք իսթէսէ պիլէ թէն կեօղէրիմիզ իւն անը կեօրէմէզիզ: 0 պիզէ հաղըն կէլտիքէ, հուզուրընտա տուրուլմազ: անըն սայէսի պիլէ Մոզմէսէ վէ Նիլայա օլտըղը կիպի պիզի լէրզան էտէր:

Չօղարընըն սէմա վէ զէմինտէ օլան նէս-նէլէրէ Այլա՛ն թէմիլէ էտիպ, 'ուպուլէթ էթմէլէրինի սէպէպի' օլ փուլթ վէ իւսիւ-րըն իպրազ էթտիլի հիւսն, հիքմէթ հա-գուլվէթ տէյիլ, իլա անլէրին կիւնահա միւ-սա'ատէ վէ կիւնահաքարա սիւքիւթ էթմէ-լէրի տիր: — Հազգ Այլա՛ն էօյլէ էթմէք:

Իւսիւր ինսանըն արզու վէ մազսէտինէ կեօրէ ուլտուրըմըլար, հաղիզի Այլա՛ն իսէ' ինսանը քէնտի մազսէտ վէ իրտաթէթինէ թա'պի էտէր:

Էկէր Այլա՛ն հէր իզպալը պիզէ վէ հէր պէ-լայը տիւշմէնիմիզէ վէրսէ, անը նէ գատար չօգ սէվէրիզ:

Այլա՛նը հազգ էթտիլի հէր 'ամէլ հազգ տըր, Լաքին 'ինտ Այլա՛ն հազգ օլան հէր ֆի'իլ անը մահզուզ էթմէք:

Նի'չիւն 'ազապը էպէտի իչիւն Այլա՛նը զալիմ տէյիլ տիւշիւնիւրսիւն: Անըն հիւքմ ու 'ատալէթինի պէրթարաֆ էյլէսէն, սէնին միւտտէթ ի 'էօմիւնտէ հէի 'իստան վէ կիւ-նահարընա պէտէլ Այլա՛նը սանա իպրազ էյլէտիլի վէ սէնին նիհայէթէ տէյին թահիլը էյլէտիլին Անըն 'աճիպ մէրհամէթ, մուհապ-պէթ վէ թէ'էնիսի, սալթ անլէր սէնի է-պէտէն միւզթարիպ էթմէլէ քէսաֆի տիրէր:

Ախլազ, 'ազլ վէ սահիպի իրտաթէթ պիր Այլա՛նը վարըղընա էն ա'լա իսպաթ' ախլազ 'ազլ վէ իրտաթէթ սահիպի օլան ինսան քէն-տիսի տիր:

Ճիւմէլէ թէպտիլաթըն սէր մէնպա'ը օլան իւսիլ զաթ վէ մէրամտա ապա թէպտիլաթ օլմազ:

Նի'չիւն Այլա՛ն հիւքմէթ վէ 'ուպուլ-տիլէթ էթմէմէլէրինի սէպէպի' անըն մէվ-ճուտիլէթինէ չիւպիէ էթմէլէրի տէյիլ, իլա անըն մէվճուտ իտիլինէ, էվսաֆը ճէլիլէսինէ վէ կիւնահատան նէֆրէթ էտէն պիր Այլա՛ն օլտըղընա ինանմալարը տըր:

Այլա՛նը չիմտի բու պէ բու կեօրմէտիլիմ իչիւն անըն հազգընտա իմանըմ զա'ի'ֆ մի օլտուն: Էկէր անճազ իսմի ճէլիլինի զիքրի պէնտէ 'աճիպ թէպտիլաթը 'ամիլ իսէ' հա-անըն հուզուրը վէ զաթը տահա նէ 'ազիմ օլմալը տըր:

Պանա տէրլէր քի ինանտըղըն Այլա՛նը հազգընտա նէ՛ պիլիւր սին: Անը պիլմէք մի, հէֆի պիլտիլիմ տէնիզտէ պիր տամալ, չէօլ-տէ պիր գուլ տանէսի վէ էճսամը 'ալէմտէ պիր զէրէ կիպի պիլէ տէյիլ տիր: Պիր տըր անըն զօլմանըն հափան, պիր զարընճա ա-նա պուզապընը վէրէն վէ պիր սէրչէ անը տուզաղընտան ազատ էտէն՝ ինսան հազգըն-տա նէ՛ պիլէ պիլիւր: Խալիզիմէ բուպարէն պէն լաշէյիմ, անըն հազգընտա հէֆի պիլտի-

յիմ վէ պիլմէտիլիմ իսպաթ էտէր քի 0 'ա-զիմ 'աճիպ վէ զարապիպ տիր:

Չիւլիլէրին Գօնֆիզիլիս, Այլա՛ն հազգընտա չէօյլէ տէմիլ տիր: «0 հաղընը հաշար վէ թէպտիլ օլմազ, անա պիւթիւն մէվճուտա-թըն վալիտէսի տիր տէսէք, հիւն ապըլ իս-մինի պիլմէզիզ, անըն իսմինի պէն 'Ազիմ թէմիլէ էտէրիմ:»

Հինտիլէրին Պուտահաթ տէյօր քի, «Ա-լէմ ու ճիհանըն՝ հուտուտը, սէմալաթըն սէքիզ տա'իլէլէրինի՝ գափուսու հոզ, էօյլէ տէ 'Ալի իւլ ա'լա օլան վարըղը նամահ-տուտ տըր, հուտուտաղ պիր մէսաֆէյի էօլմէք նէ՛՝ միւշքիւլ տիր:»

Մըսըն գատիմ հէքէլէրինի պիրինտէ չէօյլէ հէքք օլտուրըն տըր: «Պէն էվվէլտէն վար օլան չիմտի մէվճուտ, վէ օլմազ օլան իմ: տահա հիչ պիր ինսան պէնիմ հիւքիւմ-տէն նիզապը գալտըմազա միւզթէտիր օլ-մամըլ տըր:»

ԷՎՐՈՓԱՅԱ ՊԻՐ ՆԵՅԵԱՆԱ

Տ. ԻՅԱԼԻԱ. ՖԻՐԵՆՍ

(ՏԲ. Ա. Յ. Հայկազան, Գ. Զեյն)

Կէճէ հարընա հաղըն սա'աթ Կէճէ թը-րէնիմիզ Ֆիւրէնս սթաթիստիկա եթիլտի, վէ կէճէնի պազի զըսմըն պիր օթէլտէ կէ-չիւրտիքտէն սօնրա, սապալապըն էրքէն չէհ-րի կէզմէլէ չըգտըմ: Իւք կիւնիւ խոսուտի մահալէր զիյարէթինտէն իսէ, չէհրին 'ու-մուլ կէօրիւնիւչիւ հազգընտա պիր թէսալ-վուր ալմազ իւզրէ, կեան սօզազ վէ չար-չուլարը տօլաշարազ, կեան չէհրին օրթա-սընտան աղան Արնօ նէհրի քէնարընա գօ-չուշան գալապալըն սէյր էտէրէք, վէ կեան տա էթրաֆտա օլան պա'ղը հիւքսէք թէփէ-լէրէ չըգըպ չէհրի թէմաշա էտէրէք կէչիւր-տիմ: վէ սալթ պու կիւնիւն մէնզարէլէրի եթէթը գատար կեօսթէրտի քի Ֆիւրէնս իս-մինէ լայըզ օլան պիր չէհր տիր: Ֆիւրէնս իսմի Լաթիմէ Ֆիւրէնս... Լուզէթինտէն ա-լընմըլ օլտուլ, Չիւլէլէ մահապընտա տըր: վէ օրտապ պէլ ալթը կիւն վազթ կէչիւրէն հէր պիր սէյիւն անըն «չիւլէլէր չէհրի վէ չէհրէրին չիւլէլէ» օլտըղըն իզարա մէճ-պուր օլտուր: Շէհրին թապիլի մէվզի'ի, ա-նը իհաթա էտէն թէփէլէր, պիր չօգ չա'իւր-լէրէ մէվզըմ'ը պահս օլմուշ օլան Արնօ նէհ-րի, կէնիւնէ վէ թէմիլզ սօզաղարընտա թէ-սաթիւֆ էտիլէն պիլիսապ սանէմէլէր, սէ-րալար, քիլիսէլէր, Բաֆայէլին էն կիւզէլ էսէրլէրինի տէրճ էյլէլէն նիկիւարիսանէլէր, վէ միւքէմմէլլէք ճիհէթիլէ պաշգա հիչ պիր չէհրտէ միսիլ պուլուլումայան միւզէլէր — պուլարըն ճիւմէսի պիրլէչէրէք անը «չէ-հիւրէրին չիւլէլէ» իւնլանընա լայըզ էթմիլ տիրէր:

Պուլարըն ճիւմէսի արտաընտա պէնի էն զիյատէ մահզուզ էտէն, թարիլտէ իսմիլէր լայէմուլթ օլմուշ պա'ղը զաթլարա 'ալազա-տար մահալէրին զիյարէթի օլմուշ տըր: Օլ զաթլարտան պիրի Ֆիւրէնսիլ Սալօնարօ-լա տըր: Սալօնարօլա՛. Կիւնի 'ապըն էն պէլլէք զահրէմանը, էն պէլիլզ վա'իլզի վէ էն նէհիպ չէհրտի. պիր կիրալի սապահը էրքէն չէհրին ուլու քիլիսէլէրի կիրտիմ, անըն ճէսամէթ ճիհէթիլէ տիւնեստա էն պէլլէք օլան զուպպէսինէ, մէլէլէր, փէլ-զամպէլէր վէ 'ազիլէրին թասվիր վէ սա-նէմէլիլ իւլէ միւզէլէն տիլար, քէմէր վէ վէնէլէլէրինի հայրէթլէ սէյր էտիպ, վա-զար վէ թէմիլլէ թէրէնիւլ էտիլէն մէզ-մուրարը տիրլէտիլիմ սըրտա, խալալմտա

Սալօնարօլա օրտա իւննալիւնն տօլմուշ օլան 20-30,000 ճանարտան 'իպարէթ պէօ-յիւք պիր գալապալըն վա'ղ էթմէքտէ կէօ-րիւյօր իտիմ: Պու քիլիսէլին գափուսընտա նէ՛ գատար պիրլէրէ էրքէք, գատըն վէ չօ-ճուզար անը տիրլէմէք իւզրէ, թա չաֆազ վազթընտան պաշլալարազ ճէմ' օլտուլ սա'աթ-լարճա պէլլէլիլ տիրլէր, պիր չօգ կիւնիւր իսէ Սալօնարօլա վա'ղըն պիրլէրմէտիքէ, չէհրտէ պիր տիւքքէն պիրլէ ալըմազ իտի:

Պուլարտան ՍԲ. Մարկոս մանաթըրընա կիլթիմ, Իչիւնտէ Սալօնարօլանըն հաշատը-ղը հիւքրէ պուլարտա տըր: Իչպու ուֆազ օտատա անըն մասա իլէ սանտալտսընա վէ էլ հաղըսըլէ հաղըմըլ օլան վա'ղարընա պազաղըմտա վէ իւզէրինտէն բահիպլէրէ վա'ղ էթտիլի օտուլ միւնպէրի կէօրտիլիւմ-տէ, հէյէճան իլէ տօլտուլ, զիւրա պուլարտա իքիննի պիր մէնզարէ տէրիւթըր էտիլօր ի-տիմ: Սալօնարօլանըն վա'ղարը պիրլէրէ ճանարը իւլապա կէթիլտիլի սըրտա, Բօ-մայը տալի 'ատալէթէ թահիլէ էթմիլ իտի-վէ էնճամ անը տէրտէսթ էյլէմէք իւզրէ, կէօնտէրիլէն 'ապքէլէր, անը պուլ միւնպէր հանընտա թուլթուպ գարանըզ պիր զըն-տանտա հապս էյլէմէք իւզրէ կէօթիւրտիլէր:

Ախէր պիր կիւն Փէպպա Տէլա Սիւեօրէն նամ մէյտանըղա կիլթիմ: Պուլարտա խա-յալ էտիլէն իւչիւննի մէնզարէ տահա հէյ-պէթիլ իտի: 1498 Մայիս 22-տէ Սալօնարօ-լա պուլ մէյտանըղա կէթիլտիլի օտուլար տիլիլտի, բահիպլէրէ մախսուտ օլան էլպի-սէ իւզէրինտէն չըգարըլտը, վէ քէնտիսի օ-տուլարըն իւզէրինէ զօնուլտը, օտուլարա աթէլ լէրիլտի: Լաքին օ էլլէրինի գալտը-րըպ, տիւշմէնիլի իւզէրինէ պէրէքէթ օ-գուտըղտան սօնրա, «Խէլապքարըմ' պիսուշ իքէն, կիւնահարըմ ուղուրընա հիւսն ի ի-րա իլէ էօլտիւ իսէ, հա պէն անա օլան մու-հապպէթիմտէն նաշի պուլ ֆանի ճէսէտիմի հիւսն ի իզա իլէ նա'ալ գուլպան էթմէ-յիմ,» տէտի, վէ պուլուտ սէօյլէտիլի սըրա-տա ալէվլէր անըն վիճուտիլի սարալար, վէ պիր գալ տաղիլէ գարֆընտա վիճուտի քիւլէ թէհալիլիլ էթտի: Քիւլ թօլլանտը վէ Արնօ նէհրինէ աթըլտը: Չօգ կէզմէտի, Ֆիւրէնս հանըլ էթտիլիլի անլատը, վէչի-ման օլտը, կէօզ հաշարը տէօքտիւ: Սալօ-նարօլանըն բուհը իսէ, ուղուրընա 'էօմիւլ-նիւ ֆէտա էթտիլի իւլապքարընա չօղտան գալմուշմըլ իտի:

Տանթէ, Իթալիանըն էն պէլլէք չա'իլի 1265-տէ Ֆիւրէնստէ տօղմըլ իտի: Անըն է-սէրի օլան Տէլա Գիւլէն էն մէշհուր քի-թապարտան սայըլըր: Իչիւնտէ իչպու չա'ի-րին տօղտուղը պիրայը կիրալ կէօրտիւմ, փէք սատէ վէ էնիլին պիր էվ իտի իսէ տէ, Ֆիւրէնս անը պիրլէրէլ լիւրա իլէ տէյիլմէլ: Ֆապաթ վազթըլէ Ֆիւրէնս Տանթէլի նէֆի էյլէմիլ իտի: Անըն վէֆաթընտան սօնրա, հիչ տէյիլ քիւլիւնիւ կէրի տօղտըղը մահալէ կէթիլմէլէ չալըլտը իսէ տէ, մուլաֆֆազ օլտապալ, վէ անճազ պիր չօգ սանէմէլէր իլէ իչպու մէնֆի չա'իլիլին իսմինի պազի սազ-լամազա մէճպուր օլտը:

Միքայէլ Անիլէյօ տալի Ֆիւրէնսիլ իտի: 0 'այնի վազթտա բէսսամ, չա'իլ, միւնէն-տիս, մի'մար վէ սանէմէլ իտի իսէ տէ, տա-հա զիյատէ սօն սըֆէթ իլէ չօղարա մա'-լիւմ տիր: Պաշգա սանէմէլէրտէն իչէ հա-րամազ տէյիլ աթըլմըլ պիր մէրմէր փար-չապընտան հափտըղը Գալիթ սանիլ միւնի կէօ-րտիւմ: Օլ գատար կիւզէլ վէ միւքէմմէլ տիր քի, անը ինսան էլլէրինի հափմըլ իտիլինէ

ատենման ինանմասը կէտէյոր: Բօմատարքի Սր. Պետրոս քրիստոսի իսէ, անըն միմար- լըդտա օլան մէհարէթինէ տիրի պիր չահիտ տիր: Պիր կիւն իշինտէ Միքայէլ Անկէլօնըն հաշամը իտիյի էվի զիյարէթ էթտիմ, օրա- տա անըն մասսարնա, քիթապարընա, չըդ- տըղը փլանլարա, պասթօնընա վէ պիր չիթիթ գօլթուգ տէյնէթլէրինէ պագտըղըմ սըրատա, մէհարէթինէ տիրանանըն պու գատար հայ- րէթտէ գալտըղը ատէմ չօլ փապուճը վէ գօլթուգ տէյնէթլէրի թօփալ Անկէլօնըն օլմա- սը միւմըն մի տիր, տէյիւ քէնտի քէնտի- մէ սու՛ալ էթտիմ, լաքին պուռնա չիւպէյէ հաճէթ հօգ իտի: Ինսանըն 'ուլիյէթի խա- րիճի շէթլ վէ կէօրիւնիւշինէ մէնուլ տէ- յիւ տիր:

Պաշգա պիր կիւնիւ կալիլէօ նամ մէշուր էնլի հէյէթէ մէնսուպ պագըյէթլէրի կէօրմէ- յէ սարֆ էթտիմ: Անլէրտէն պաշըմասը «կալիլէօնըն գուլէսի» նամ պինա տըր: Է- կէր պու պինատար թաշարըն լիսանլարը օլսա իտի, նէլէր սէօյլէյէճէթլէր իտի: Ին- թիյար կալիլէօ գաշարճա կէճէթլէրի ուշգու- սուգ, վէ տիւրպինի իլէ կէօյէ պագմագտա կէշիւրմիլ տիր: Պէօյիւք քէշիյաթընտան պա՛ղըլարը պու կէճէթլէրին գայրէթինին սէ- մէրէսի իտիլէր: Լաքին Ֆլօրէնս կալիլէօյը տախի գօլպատը. օլ վագթըն քիլիսէ վէ 'իւ- լէմասը կիւնէլ տիրանա էթրաֆընտա տէօ- նէր տէյիւ գապուլ էտէր իքէն, կալիլէօ՝ Դէնէ կիւնէլին էթրաֆընտա տէվը էտէր իտտի'ասընտա պուլուսուպ, անը իսպաթ էթմէք իւզըն, 1632տէ պիր քիթապ հազտը. տէրհալ հերտիկոս տէյիւ իլան օլունտը: Պու պինանըն նէրտիպանլարընտան աշաղը անը սիւրիւքէյէթէր մահէթէյէ կէօթիւրտիլէր. քիթապը ալէնէն հազըլար, վէ պու գալը քիւլիլէն թէքք էթմին տէյիւ թէհտիտ օ- լունտու. վէրիլէն իսքէնէթլէր 70 հաշըն- տաքի պիր ինթիյարըն տալանա պիլէճէթլին- տէն շէտիտ օլտըղընտան, կալիլէօ էնճամ շու սէօլլէր իլէ իտտի'ասըն կէրի ալար, «կալիս գալպ վէ գալի իման իլէ պու հան- լը իտտի'այը (հանի տիրանանըն կիւնէլին էթրաֆընտա տէօնտիւլիւնիւ) րէտտ էտէ- րիմ. հէմին էտէրիմ քի միւսթագպէլտէ կէ- րէք լաֆգէն վէ կէրէք թահրիթէն 'ալէյիմ- տէ պու միսիլիւ սու՛» ի գանն վէրէճէք հիլ պիր շէյ տէմէյէճէթլիմ» Տիլ իւսթիւնտէ պուշարըն սէօյլէթիքտէն սօնրա, ալաղա գալը- տը, վէ հագիգաթըն ինքեարընա տալանա- մայարագ, հանընտա տուրան պիր տօսթուն գուլաղընա շէօյլէ ֆըսըրլատար — «E pur si muove», «Լա՛նէ պու՝ ճէ՛մէ էլէ Դէ օ (տիրան- եա) Դէ՛մէ՛յօր»:

Իսմինի Ամէրիգայա վէրմիլ օլան Ամէրի- կըս Վէտիուլլի տախի Ֆլօրէնսի տիր, վէ իշինտէ օթուրտուղը էվ հալա տուրույօր. նասըլ օլտու տա իսմի Ամէրիգայա իթլագ օլունտըղը չօգ մալիւմ տէյիլ իսէ տէ, պիր միւսթէմիլ զըյասա կէօրէ, Վէտիուլլինին Ամէրիգայա օլան քէնտի կօլճուլըղը հագ- զընտա հազտըղը քիթապ Ալմանիատա թէք- րար պէ թէքրար թապ՝ օլունտըղը էնստտէ, հէնի պուլունմուշ օլան մէմէթէթ քիթապըն միւ՛էլիլիլինին իսմիլէ հատ օլընմագա պաշ- լատը: Ֆլօրէնս հագգ իւզըն իթիթիսար էտէր:

Կէօրմէյի տէյիլ մահալ վէ էտէրլէրի կէօր- մէք իւզըն, միգտարը քէնտի վագթի սարֆ էթտիքտէն սօնրա, տիրանայա մէնֆի պիր շալի, հագիգաթ իշին շէհիտ օլան պիր րահիպ, թէատտիլէ տիւշար օլան պէօյիւք պիր էնլի հէյէթ, էտէրլէրիլէ իսմի տա՛իմ պագի գալաճագ օլան պիր սանէմճի, վէ Ա-

մէրիգա տուրտըղճա իսմի հատ օլունտագ պիր սէյեհա վէրմիլ օլան իշպու Ֆլօրէնս շէհրինի պրագըպ, պիր սապահ սա՛աթ 7.30 տէ Բօմայա միւթէվէճէհինէ թրէնէ պինտիմ:

ՔԵՏՐ ՁԱՆԿ

Ձինին Մանչուրիա տիյարընըն Թէյ-փին- գու էյալէթինտէ տաղըգ պիր քէօյտէ Ձանկ իսմինտէ պիր փուլիթիթէթին կէօլլէրինէ 1886տա զա՛իլիք կէլիր: Ձանկ Պուտտա վէ Գօնֆիլիյօսըն թալիմաթընա ալինա, իսու- մարը սէվէր, ճիսմանի կէօլլէրի զա՛իլի, րուհանի կէօլլէրի աշըգ պիր քիմսէ իտի:

Պու քիմսէ կէօլլէրինէ տէրման արար ի- քէն, Մանչուրիանըն Մուգտէն շէհրինտէ մուգիմ Ամէրիգալը Բրիսթի նամ պիր մի- սիօնէր տօգթօրըն իւնիւնիւ իշիտիր իշիթ- մէգ, կէօլլէրինի անըն հիմայէսինէ թէսիլմ էյլէմէք իւզըն, հայա հօլա չըգար: Մուգտէն շէհրի քէնտի քէօյիւնտէն 100 միլ ուզագ ի- տի: Ձանկ էնսայը րահտէ հարամիլէր էլինէ տիւշէրէք սօն տէրէճէ փէրուշան հալտէ Մուգտէնտէ Տր. Բրիսթինին իսպաթիսանէ- սինէ գապուլ օլունտը: Օրատա քէնտինէ ֆէվգէլ՛ատէ տիգգաթ կէօսթէրիլիպ Ինճիլ թէպշիլը էտիլիր:

Կէօլլէրի էլիլիճէ շիֆա պուլուր պուլմագ տահա չափուգ շիֆա պուլմասը իշին Ձին- լի պիր հէքիմէ կէօլլէրինէ միլ սօգտուրմա- սըյլէ քէնտիլէն քէօր օլուր:

Ձանկ՝ իսպաթիսանէտէ ալմըլ օլտուղը ինթիլիյան թալիմաթընտան քէնտի ճանը- նըն արգուլարըն անճագ Յիսուսըն տօլտու- րա պիլիր իտիլինէ իգնա՛ օլուպ, Յիսուսը տէյիլ հալընըլ իշլասքեար իլլա Բապա տէ- յիւ գապուլ էյլէմիլ իտի: Ա՛մա իսպաթա- իսանտէ վագթիլ օլունտուպ, սէրիլէն Յի- սուսը վա՛ղ էյլէմէյէ կիթմէք իսթէտիյսէ տէ, պիրագ տահա թալիմ էտիլմէսի թալիլէ է- տիլտի: Վէ լաքին գահրէման քէօր «Մա- տամ քի պէնիմ վաթանտաշարըմ էպէտի հայաթ իսպաթինտէն մա՛տա Յիսուսըն իս- մինի պիլէ իշիթմէմիլիլէր, պէն նա՛սըլ տու- րա պիլիրիմ, պէն վագթիլ օլունտուպ կիթ- մէլիլիմ» տէյիւ ճէվապ էտէր: Էնճամ օրա- տաքի միսիօնէրլէրտէն Մր. ճէյմա՛ պիր վագթ սօնրա կէլիպ անը քէնտի քէօյիւնտէ վագ- թիլ էտէճէթլինէ իգնա՛ էտէրէք քէօրի հօլա գօր: Քէօր Ձանկ կիտէր կիթմէգ քէնտի քէօյիւնիւն մու՛ալիլիլին թէնիլը էտիլ քէն- տինէ արգատաշ ալըր:

Մր. ճէյմա 1888տէ Ձանկըն քէօյիւնիւ զիյարէթինտէ մէգքիւր մու՛ալիլմ թարաֆըն- տան 'աղիմ մուհապպէթլէ գապուլ օլունտը: Պու սըրատա ա՛մա էթրաֆա վա՛ղ էթմէյէ կիթմիլ իտի: Պու գէմանտէ օրայա իլը տէ- ֆա ալագ պտսան էճնէպի Մր. ճէյմա օլտու իսէ տէ, ասլա սիթէմ վէ հագարէթէ տիւ- չար օլմատը:

Միւսթիլէյի ա՛մանըն պիրինճի արգատաշը քէնտի տէյնէյի վէ րէհպէրի կէօրիւնմէգ իշ- լասքեարը օլտուղը հալտէ, հայա տէրէ վէ տաղարտան կէշէրէք քէօյտէն քէօյէ Յի- սուսը թէպշիլը էթմէքտէ իտի: Խանէ վէ ա- դաճ ալթլարընտա իւլալլէրճէ էնալի ճէմ՛ է- տիլ իշլասքեարընը անլէրէ միւսթտէ էյլէ- մէքտէ իտի: Ձանկ՝ գէվլիլիլիլիպ տիլանէ տէնիլտի իսէ տէ, «Պուսու պիլիրիմ քի Յի- սուս պէնի սէվէր» իւսիլիլին թէրէնիւմ էտէր կէգէր իտի:

Իշպու հէնի միւսթիլլիլի պէշարէթ իշին- տէն քէնտի քէօյիւնէ 'ալտէթինտէ Մր. ճէյմ- սը օրատա պուլտուգտա՛ մէսէրէթ կէօլ

հաշարըյլէ էթրաֆտաքի հէնի իմանա կէ- լէնէրէ տէրհալ իսպաթ էյլէտի: Անլէր տա- խի ճէմ՛ օլուպ, Ձանկ պէրապէրլէրինճէ օ- լարագ Մր. ճէյմա թարաֆընտան տօգուգ քիշի օլարագ վագթիլ օլունտըլար. սա՛իլ փէք չօգլար տախի վագթիլ օլունտագ իս- թէտիլէր իսէ տէ, պիրագ տահա սապը էթ- մէլէրի միւսթիլի կէօրիւնտիւ: Պուսլար էօլիւմ տէրէճէսինտէ թէ՛ատտիլէ տիւշար օլտուլար:

Մր. ճէյմա տէյօր քի, «Քէօր Ձանկ հագի- գաթլէ մէմու պիր գալպէ մալիք օլտուղըն- տան, 'այնի գէման զարֆընտա ալթը էճնէ- պի միսիօնէրին կէօրէպիլէճէյի իշի կէօրմիւշ իտի. պու պէօյիւք պիր իսպաթ տըր քի Ձին՝ Ձինիլէր թարաֆընտան թէնիլը օլուն- մալը» Իշպու միսիօնէր օգուճագ թալիմ էթտիլէրէ իշին Ձանկը ֆէքինտէ Ամէրի- գալը Մր. Մուրրի նամ միսիօնէրին քէօրլէր մէքթէպինէ կէօնտէրտիլ:

Ձանկ պու սըրատա 40 հաշընտա օլուպ, հիլ օգուճագ պիլմէլ պիր հալտէ ֆէքինտէ մէքթէպէ գապուլ օլունտըգտան իւշ ալ սօնրա կիւղէճէ օգուլուպ հազապիլիր օլ- տու, հաթթա նօթա պիլէ հաղըպ օգուլա պիլիր իտի:

Իշպու հէնի չալիրտ մէքթէպտէն տախի չըգըպ Յիսուսը թէպշիլը էյլէմէյէ պէօյիւք արգու կէօսթէրտիքտէ, միւմըն ի մէրթէպէ չօգ գապարթմա հաղըլար իլէ թահրի օ- լունտու ինճիլ փարշալարը թօփանըլա է- լինէ թէսիլմ իլէ կէօնտէրիլտի: Ձանկ մէգ- քիւր փարշալարը կէօլլէրիլէ օգուճագ իլ- լա փարմագլարըյլէ օգուճասը իլէ էհալիլ թէ՛աճէիւպ էթտիլիր իտի:

1892տէ Ձանկըն մէմէքթիլի զիյարէթ էտէն ճօն Բօս նամ միսիօնէր տէյօր քի, «Պուսու օրալարտա թէ՛սիլի 'աղիմ օլմուշ ալը: Ալթը սէնէ զարֆընտա անըն Բրիս- տոսա կէթիլտիլի ճանլարըն սալըսը 300ի միւթէճալիլ տիր» 1895տէ անըն ճէմա՛ա- թը 500է պալիլ օլտու: Մանչուրիանըն միւ- թէնէվիլ՝ մահալլէրինտէ քիլիսէյէր թէշքիլ էյլէտի: Ելինէ Մր. ճէյմա տէյօր քի «Պիւթիւն փուլթարլէ տօլու օլան մէմէքթիլ օլ զըս- մընտա շիմտի Յիսուսըն նուրու լէմ՛ան էյլէմէքտէ տիր» Ձանկ հէնուգ՝ Ահա ը ճէ- տիլտի թէքթիլէն վէ Ահա ը Աթիլտէն տա- խի նիլէ քիթապար էգպէր պիլմէքտէ տիր: Ենանտա օգուճան հէր հանկը պիր պապը օլտուղը կիպի թէքրարլայա պիլիր:

Ալլանըն փատիշալըղըն գապուլ էտէն պէօյլէ պիր քէօրիւն գըյմէթինի քի՛մ թա՛- րիֆ էտէպիլիր:

(Ինքիլէթէթէն) Մէրգիֆուսն ԱՐԽՈՍԱԳՅՍ Տ. ՅԱՐԻԹԻԻԿՆԵԱՆ Մարտ 29, 1900

ԹԻԻԹԻԻՆ ԻՍԹԻՄԱԼ ԷՏԵՆԼԷՐԷ

Պիր ԳԱՁ ՍԵՕՁ

Թիւթիւն իսթիմալի իլիաֆը թապիլաթ պիր իսթիմալ տըր. չիւնքի պուռնա ալըշագ իսթէյէն իլը գէմանլարտա հիլ պիր քիմսէ- նին թապիլաթը սուհուլէթլէ գապուլ էթմէ- տիլի վէ պուռնա ինսան քէնտինի ալըշալ- րընճայա գատար պիր չօգ վագթլարտա պաշ աէօնմէլէրի, մի՛տէ պուլանմալարը կի- պի նիլէ նիլէ ճիհէթլէրտէ ահալը ինսանի րահաթսըլ էթտիքճէ էտէր օլտուղը, իլէն- լէր թարաֆընտան պէյան օլմագտա տըր:

Թիւթիւն հէր քէսէ մալիւմ օլտուղու կիպի ասլընտա (նիքթիլէն) վէ տիւմանըն- տա իւշ նէվ մատտէյի սէմիլիլի հալիլ վէ ինսանըն վիւճուտիլնէ իրասը գա՛աֆիլէթ է-

տէր պիր նէպաթ օլտըզը, վէ պու երեզտէն միլեօնլարճա լիւրալար ֆիզուլի ետրտէ սարֆ օլունտուզու կիպի, պիւնլէրճէ քիչի տախի տէլի Վէ տիւմանէ օլտըզլարը չէնտ տէֆ'ա նէչը օլունտան սթաթիսթիզլէրտէ կէօրիւլ-միւշ տիր,

Գասապամըզ էհալիսի պուլունտան 20—30 սէնէ մուզատտէմ թիւթիւնին չըպուզ իլէ իսթի'մալ էտէրլէր, վէ պու տա անճագ մա-լիւմ վէ միւլթէպէր զէվաթա մախսուս օ-լուպ, միւլթէպաղի էհալիսին զըսմը ա'զամը զաթ'իլէն իսթի'մալ էթմէտիքլէրի կիպի, է-տէնլէր տախի մէրգուլման թարաֆընտան թէհալիս օլունտուզլար վէ իլմէքտէն ֆարիլ կէ-լիլիլէր իմիլ: Շու հալ պիր միւտտէթ տէվամ էթմիլ իսէ տէ, թիւթիւնին սիկարա իլէ իսթի'մալի ուսուլի զուհուր էտէր էթմէզ օն ետչընտա օլան պիր չօնուզտան պէտ'էն իսթի-յարա վարանա գատար կէօյա շու մէնֆուրիչ-քիլի հէմ վիւճուտէ միւլթիս վէ հէմտէ զիսին վէ իթիպարըն թէրազըլարընա մէտար 'ատտ իլէ կիւնտէ 23, 30, 40 կրամ իլէրէք վէ պա'զըլարը 20, 30, 40 սէնէլէրտէն պէրու-արթըզ քէնտիլէրին շու զէհիլէ էսիր էտէ-րէք, կիւնլէրին կէչիլմիլլէր վէ էսասէն ֆարիլ օլան էհալիսիլի պիր զաթ տահա մէսարիֆ ի 'ազիմէյէ տիւշար էյլէմիլլէր տիր: վէ պու միւտտիլ իսթիլարի միւսթիֆ-լիք մէյտանտա իքէն, էրպապ ը ֆար ու զա-րուրէթին կիւն պէ կիւն իզթիւրապաթ ը մատտիլէ վէ մա'նէվիլլէյէ կիրիֆթար օլմա-լարընա վէ նիլէ նիլէ նէվիլլէրտէ կէնճէր փարա պուլամաթըլարընտան վէ պու իպ-թիլլայա կէրտէնտատէ օլմամագ տէրէճէսին-տէ մէթմանէթ ի ախլազիլլէյէ մալիք պուլուն-մատըզլարընտան սըրգաթ վէ սա'իլէ կիպի միսալիք ի մէզմուսմէ վէ մէքրուհէյէ միւն-սէլիք օլուպ մահլ օլմալարը կէօրիւլմէքտէ իքէն, պիր գաչ սէնէ զարֆընտա շու թէհ-լիքէյի 'ազիմէտէն թախիս ի կիրիպան էյ-լէմիլլէր տիր, չէօյլէ քի:

Գասապամըզըն թէ'սիր ու նուֆուզ վէ էս-հապ ը սէրվէթ զէվաթը օն սիննիտէ իքէն պու զէհիլէ միւլթէլա օլարապ լէյլ ու նիշար իսթի'մալ էտիլ, «Պիլ թիւրաթ իզ, արթըզ թէրէ էտէմէլիլ, վէ էթտիլիֆիլ հալտէ մա-զարաթթըմըզը մուճիպ օլուր,» տէյիլ իտ-տի'տա պուլունըլար իտի: Շիմտի տախի նազար էյլէ, անըն մուզալիլիսի սէօյլէմէք-տէ տիրլէր: Շու իթիւրազաթտա պուլունտան նիլէ զէվաթ իքի սէնէ զարֆընտա թիւթիւն թապազլարընը սյազլարընըն ալթընա տ-լարապ խարապ էտիլ, իսթի'մալտէն պիւս-պիւթիւն ֆարիլ կէլտիքլէրինի վէ շու ֆէ-րազաթլարընտան տօլայը իֆա ի մէմնուրի-յէթլէ միւսթէֆիտ օլտուզլարընը վէ իսթի-մալլէրինտէ կէօրտիւքլէրի իշթահալըլըզ վէ պալլալմը էօքսիւրիլէ վէ զա'աֆիլլէթ վէլ-հասըլ պու կիպի նիլէ քէյֆիլիլլէրտէն տ-ղատէ ի սէր էյլէտիլլէրինի վէ 'ատէմը իսթի-մալլէրինտէն տօլայը հիլ պիր կէօնէ բահաթ-սըզլըզ հիսս էթմէտիլլէրինի պէյան էյլէ-մէքտէ տիրլէր:

Պա թէճրիպէ պէյան էտէ պիրիլիլ: քէն-տի անըպալարըմըզտան պիր զաթ 40 սէ-նէտէն պէրու զէհիլ ի մէզքիլը իսթի-մալ էյլէմէքտէ վէ հազիլաթէն թիւրաքի տէ-նիլմէյէ շայէսթէ պուլունտըզը հալտէ, իշթէ պիր մահա գարիլ տիր քէսմիլլէն թէրէք է-տէրէք, շու միւտտէթ զարֆընտա պիր թա-նէ սիկարա պիլէ իլմէտիլի կիպի, վիւճու-տիլտէ տախի պիր կէօնէ բահաթսըզլըզ հիսս էթմէյէրէք էվիլլէրինտէն տահա զիյա-տէ բահաթ օլուպ, իշթահլը թա'ամ էթմէք-

տէ վէ թիւրաքիլլէրին պէրվէճի մա'րուզ իտտի'ալարընըն քիւլլիլլէն պի էսաս իտիլլինի պէյանլէ, իսթի'մալ էտէնլէրէ ֆարիլ կէլմէ-լէրի իտուսուսընտա նէսաիլ ի միւ'էսսիլլէ իլէ թալմիլլէ էյլէմէքտէ օլտուզու կէօրիւլ-մէքտէ տիր:

Ջաթէն գասապամըզըն 30 սիննիտէն տուլ օլան կէնճէրինտէ շու սիկարանըն իս-թի'մալի փէք նատիր կէօրիւլմէքտէ վէ սալ-քի հիլ եօզ տըր տէնիլիլ իսէ խիլաֆ սալ-լամազ, զիրա պա'զըլարը մէքթէպ վէ պա-զըլարը թա'լիլ ու թէրպիլլէ վէ պա'զըլարը տա փէտէր ու մատէրին մէն'ի սայէսինտէ միւլթէլա օլմամըլար տըր: շու հալտէ պու կիւն գասապամըզտա միւլթէմէքքին էհալի-նին պու պապտէքի անվալի նազար ը տիլ-գաթա ալընտըզընտա երեզտէ անճագ 10—15 քիլինին սիկարայա միւլթէլա օլտըզլարը միւլաճէտէ օլունտաճագ տըր:

Շու ֆէրազաթ պէօյլէ միւլթէպէրան վէ էսահալ ը նուֆուզ զէվաթ թարաֆընտան օլտըզճա, պիր գաչ սէնէ զարֆընտա սիկարա իսթի'մալի շէհիլմիլլէրտէն քիւլլիլլէն մահլ օլա-ճազը անլալըմագտա տըր: պուլունն իսէ սահիպ ի տիրայէթ վէ մէտէնի զէվաթըն 'ա-զիլ պիր պալմիլլարըզ իտիլլինի թատտիլլէ էտէճէլլէրի թապիլի տիր:

Էյ շու մուլթաթաթ պէնտի 'աճիլիլի գը-րա'աթ էտէն վէ մէնֆուր թիւթիւնին իս-թի'մալլինէ միւլթէլա օլան տօսթլարըմ, ա-հըպալլէ վէ էքսէրիլա գատընլարա մու-ճիլ ի նէֆրէթ վէ չօնուզլարա մուզիլը վէ գալմի'տի հըֆը ը սըհէթէ քիւլլիլլէն մու-ղայիլ պուլունտան պէօյլէ պիր զէհիլտէն սարֆ ը նազար էթմէք պիր վազիլլէ ի նա-ղիլլէ տէյլլ մի տիր: վէ հաթթա էսպապ ը մուզիլլէրիլ իզալէ էթմէք գապիլ օլտա պիլլէ, ինսսըն նա'իլ օլաճազը նիլէմ վէ պէրէքեա-թը սա'իլլէտէն մահրուս էյլէյէճէյի պէտի-հի պուլունտան պիր իպթիլաթէն զաթ'իլլէն տէպթէլ ի ֆէրազ օլմագտ ճէհա վէ զայրէթ էյլէմէք պիր վազիլլէ ի 'ալիլլէ տէյլլ մի տիր:

Պու 'ատէթ ի մուզիլլէրին թէ'սիրաթ ը մատտիլլէ վէ մա'նէվիլլէսի էլլատընա, գօնչը-նա, միլլէթինէ, վաթանընա վէլահաթը 'ալէ-մի պէլէրիլլէթ սիրայէթ էտէճէյի տէրքեար պուլունտըլընտան, թիւթիւն իլէնլէրէ ֆա-րիլ օլմալարը լիւզուլմըն իսթար էյլէմէյէ հէր քէսին հազզ վէ սէլաճիլլէթ ի թամմէյի հա'իլ պուլունտըլընը 'արզ էյլէրիլ:

ԱՐԱՐ Ա. ՄԱՆԿԱՐԵԱՆ

ՀԱՃԻՆՏԵ ՎԵՖԱԹ

Վէ սէմաթան պիր սէս իլիթտիլ, օ տախի պա-նա տէտի քի մեզ պուլունտան պէօյլէ նէ միւլա-րէք տիր օլ էմիլլէթ քի Ռապպաթ վէֆաթ էտէրլէր: Թա քի անլէր քէնտի չէքտիլլէրի էմէքլէրտէն իսթիւրահաթ էտէլլէր վէ 'ամէլլէրի արալարընճա կիտէր տէյոր: Վահի 14. 13:

1900 ալաֆրանկա Մարտ 3տէ Հաճին Պէթմանեա էօքսիւրիլլէրտէն պիր գու-զու պու տիւնեատան սէմայա իրթիհալ էթտի: Պու սէպէպտէն պիւթիւն էօքսիւր-լանէ մէ'յաւս օլտը: Իշպու վէֆաթ էտէն Նուհեա իսթինտէ պիր միւ'միլլէ գըզըզազ իտի: Նուհեա պուլունտան 8 ալ էվիլլ իլէլա-քեար օլան Յիսուսը պուլտը, վէ պուլտըզը Գրիստոսը քէնտին տօսթ, էպէտի ֆէտէր, ըէ'իս, մուլլին տէյիլ ինթիլիսապ էթտի: Նուհ-եա հիլ պիր կիւն պիլլէ քէնտինին կիւնա-հընըն չօզ օլտըզընը կէօրմէտի: անճագ տիւնեանըն կիւնահընը գալարըն Ռապպը կէօրտիւ, վէ անըն իսալ իւզէրլինտէ կիւնահ-քեարլարը երջապան գանընտա երջապանը,

վէ անտէն սօնրա Անն հէր պիր սէօղիւնէ իթա'աթ էթտի:

Նուհեա իսթաթ օլան չօնուզլարա պազ-մագլըզ իշի վէրիլաթ, վէ օ պու իշի մուհապ-պէթլէ գապուլ էթտի, կէճէ կիւնտիլլէ քէն-տինէ վէրիլմիլ իշի խօր կէօրմէյիլ, մէսէր-րէթլէ իշլէր իտի: Էվ իշլինտէ հէր պիր իշի սատըզանէ իճրա էտէր իտի, զիրա տէր իտի քի, Հէր իշ 'ատի օլունն իսթիւն օլունն, Ալահըն տըր, պէն տէ Անըն ըմ, վէ պու իշ-լէրի իմթիլազ տէյիլ գապուլ էտէրէք մէսէր-րէթլէ իճրա էտէրիլ: Նուհեա քէնտինէ նիշան տէյիլ Յիսուսը ալտը, վէ Անա պէնգէր օլմագ իշիւն չալըլաթ: Պու վազթտա շու պէթի էօյրէնտի: Խըտմէթ օլունտագ իշիւն տէյիլ, իլա խըտմէթ էթմէլի: Շու կէչմիլ 8 ալ զար-ֆընտա քէնտինին նիշան տէյիլ պուլտըզը Յիսուսը հիլ տէյիլ իսէ, պուլունտըզ տա'ի-րէտէ օլան չօնուզլարա կէօսթէրտի, վէ տէր իտի քի, իրիսթիլանլարըն իշլէմիլ օլտըզը հէր իշ ալլազ, երեքսէք, Յիսուսըն ճէլալի-նի մէտէ էթմէլի վէ էտէճէք տիր: 0 գուրպան օլան զաթը կէօրտիլլէնտէ, քէնտինիլի տի-րի գուրպանլար տէյիլ 'արզ էտինիլ, 'էօմիլ-նի մէշգ էթտի, վէ քէնտիսինի Գրիստոսա օ-լան մէզպահըն իսթիւնէ թապալմ էթտի: Պու վազթտա զալիլ պիր 'իլլէթ, սաթլըճան իլէ հիւմա իքիսի պիր օլարագ էն շէտիտ հիւճուլ իլէ կէլտիլլէր: լաքին ֆիւթուր կէթիլմէտի զիրա քիմէ իման էթտիլլինի պիլիլ իտի:

Հիլ պիր կիւն օլմաթը քի քէնտի ազըզ վէ էլէմէրի հազընտա թէչէքքի էթտի: Սօն տէֆ'ա Արաթմա չէքիլ էյ շէյթան, տէյերէք Ռապպաթ ուլուտը: Իշթէ հէր նէ գատար օ վէֆաթ էթմիլ իսէ տէ, 'ամէլի կէրէք քէն-տիսինի զիքը էթտիլմէքտէ վէ կէրէք Ռապպը 'իլլէթլէմէքտէ տիր: Էյպու պէնտի օղուշան-լար, սիլ տախի պու զըզ կիպի Յիսուսը սէ-վին վէ անըն գանընտա երջապանը: Պիլին քի տիւնեա վէ անըն շէհիլլէր զա'իլ օլուր: Հալ պէօյլէ իսէ, իլէլաթըլըզ, գուրու վէ թիլթիլմէ իլէ էլտէ էտէլիլ, թա քի Ռապպ հէր նէ վազթ իսթէրտէ հազըր օլալըմ: Ռապպ ճիւլմէմիլի օլ կիւնէ հազըրաթըն, վէ Նուհ-եանըն տօսթ վէ ազրապա վէ անը պէսլէյէն պիլ ճիւլմէ գաթիլարա թէսէլլի վէ իման ի-սան էյլէսին: ամին: ՆՍԹԵՐ Գ. ՀԱՅԿԱԶԱՆ

ԻՆՆ

“ՁԵՎԱԶԵՅՆԵ ՀԵՏԻՅԵ”

Պու տէֆ'ա զայթ շէֆիս սուրէթտէ թապ էտիլլէրէք, մէվըլ ի ինթիլարա վազ' էտիլմիլ օլան վէ 12 պապտան վէ թագրիպէն 180 սահիֆէտէն 'իպարէթ պուլունտան «ՁԵՎ-ճէնէ Հէտիլլէնին (մէճիտիլլէ 20 զըչ: հիսա-պըլլէ) 'ատի միւլթէլլէտի 6, ա'լա միւլթէլլէտի 8 վէ եալտըլընը 10 զուրուշա սաթլըճագ, վէ թաչարայա կէօնտիլլէճէքլէրտէն 60 ար փարա փօսթա իւճրէթիլ ալընաճագ տըր: Իլլիւնին պիրիլլէրտէ, 'ատի միւլթէլլէտի 14, ա'լա միւլթէլլէտի 16, վէ եալտըլընը 20 զուրուշա սաթլըճագ տըր, վէ 4 զու-րուշ փօսթա իւճրէթիլ ալընաճագ տըր: Օն տանէտէն զիյատէ ալանլարա երեզտէ 25 զըչ թէնգիլաթ իճրա օլունտուր: Մէքթուպ վէ ազլէ իսթանալուտա Ամէրիկան իսանըն-տա Սամուէլ Գ. Յարուլթիւնեան նամընա կէօնտէրիլլէր տիր: Չատիկ հէտիլլէտի իշիւն զայթլէ միւնասիլ տիր: Գարիլունը քիւրաթըլըզա պիրէր տանէ էտինմէլլէրի թալ-սիլլէ օլունտուր:

Էօնիւմիւզտէքի կիրակի կիւնիւ միւլթաթ օլան տու'ա մէճիլիս սա'աթ 8տէ Պայալ Հալիս 'իլլատէթ իսանէսինտէ 'ազտ օլունտաճագ տըր: Տու'ա մատտէսի: «Յուլի: 17. 15»տէ պու-լունտուր:

ՇՈՒՂՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

1900 Ապրիլ 1/14

ՏԱՒԻԼԻՅԷ

Գուրպան պայրամը մէրասիմի՝ Սալը կիւ-
նիւ քէմալը տէպտէպէ իլէ իճրա օլունմը
տըր։ Սապահլայըն Ալաթուրգա սա'աթ Վատ
զաթը ը շահանէ Պէշլըթաշ ճամի'ինէ 'ազի-
մէթ էթմիշ տիր։ Արապատա միւլմաճէնէ ի
սէնիյէտէ, սէր'ասքէր Րիզա փաշա օթուր-
մագտա իտի։ Կիւզէրկեան ը շահանէն ի իքի
թարաֆընտա 'ասաքիւր ի շահանէ վէ անլէ-
րին արգասընտա տախի թէպա'ա ի աստը-
զա ի շահանէ իսթատէ ի մէվըր'ի ինթիւրամ
օլմագտա իտիքիլի կիպի, ճամի'ի մէզքիւ-
ընէ օնիւնտէ տախի մէնսուպ վէ մա'զուլ
պիլ ճիւմիլէ վիւքէյա ի ֆիւսամ պէքլէմէքտէ
օլուպ, զաթը ը շահանէ իլէ պէրապէր էտա ի
սէլաթ էթմէք իւզրէ, ճամի'է տախիլ օլմուշ-
լար տըր։ Պայրամ նամազընը զըլտըգտան
սօնրա, եինէ պիր արապայա բաքիպէն, Տօլ-
մա պաղչէ սէրայընա 'ազիմէթ էթմիշ տիր։
Սէրայըն մէզքիւր պէօյիւք գափուսը ճիւլա-
ընտա 6 պէյազ օլուն գուրպան էտիլէրէք,
էա'իլէ ի միւլթատէ գրա'աթ օլունմը տըր։
Իշպու բէսմ ու այնիւրին իճրասընտան սօն-
րա, պէօյիւք սալունը թէշլիֆ էտիպ, օրա-
տա մու'այէտէ ի հիւմայուն իճրա օլունմը
վէ բէսմ ՎՅ սա'աթ սիւրմիւշ տիր։ Էօյէն-
տէն սօնրա միլէլ ի մուլթէլիֆէ փաթըրիլէրի
հազարաթը վէ խախամ պաշը գա'իմագա-
մը տախի մապէյն ի հիւմայունա 'ազի-
մէթ վէ սատագաթ էթմիշլէր տիր։ Սիւֆէ-
րա ի էճնէպիլէ պաշ թէշլիմանլարը տախի
մապէյն ի հիւմայունա 'ազիմէթ վէ 'արգը
թէպիլէքաթ էթմիշլէր տիր։ Սըտիլի Մը-
սըր, էմիր Մէքքէ վէ Մըսըր ֆէվզ էլ 'ա-
գօմիսէրի Ղազի Ահմէտ Մուսթաֆ փաշա,
Պուլկարիսթան փրէնսի վէ վիլայաթը ը շա-
հանէ վալիլէրի մապէյն ի հիւմայունա թէպ-
ըրիքաթ վէ 'ուպուտիլէթ ի միւլթէգամիլն
թէլէկրաֆիսամէլէր չէքմիշլէր տիր։

Ղազի 'Օսման փաշանըն ճէնագէ պայը կէ-
չէն Փէնճէյնպիս կիւնիւ ինթիֆալաթը ֆա-
իզա վէ թէքրիմաթը ը լայըգէ իլէ իճրա օ-
լունմը վէ իշպու պայտա է'ազիմ վէ էքեա-
պիր ի տէվլէթ ի 'ալիլէ հազըր պուլունմը-
զար տըր։ Ղազի 'Օսման փաշանըն վէֆա-
թընտան տօլայըն զայէթլէ միւլթէ'էսսիր օլան
զաթը ը շահանէ՝ Ղազի 'Օսման փաշանըն
թէ'էիտ ի նամը իլիւն իսթանպուլտա պիր
թիւրպէ ինշասընը էմիր ու ֆէրման պու-
լունմընար տըր։ —Մապէյն ի հիւմայուն
Ինկիլիկ կէօզ թապիպի Տը. էտուրքտ Վան
Մէլինճըն կէչէն ճիւմ'ա ագալմը հէնուզ
կէնճ վէ տինճ օլունմը հալտէ, ինֆլուէնցա-
տան վէֆաթ էթմիշ տիր։ Միւմալիլէյին
փէտէրի 1824տէ Լօրտ Պայրըն Եունանիս-
թանտա վէֆաթ էթմիլի զէման միւշարի-
լէյին խուսուսի հէքիմի իտի։ Տը. Մէլին-
ճընըն փէտէրին իլզիտար վէ իսթի'տատ-
լարընը թէվէրիլէ էթմիշ իտի։ Միւմալիլէյ-
ին պիր կէօզ հէքիմի մագալմընտաքինամ ու
չէօհէթի հալընը Տէրոս'ատէթէ միւնհա-
սըր օլմայըպ, պիւթիւն էվրօփտա մա-
րուֆ իտի։

Պա իրատէ ի սէնիյէ խըտմէթ ի ճէնապ ը
փատիշահիտէ պուլունմագ իւզրէ, էթթօղ-
րուլ ալայընըն Եըլազ մէվըր'ինտէ արամ-
սազ օլան պէօյիւքիլէրի էֆրատընտան ին-
թիլապ էտիլէրէք պիր մըզրազը սիւ-

վարի պէօյիլիլ թէշլիլ օլունմագ տըր։
Ինթիլապ էտիլէն էֆրատըն ճիւմէսի տա-
խի միւլ'էսսիս ի ալը 'Օսման օլան էթթօղ-
րուլմէն մէնսուպ պուլունմը օլունմը Գա-
րա քէչիլէր 'աշիլէթիւնտէն տիրէր։ —Գուր-
պան պայրամը միւնասէպէթիլէ 'ատէթ ի
զատիմէտէն օլունմը վէճիլէ, ճամի', մէտրէ-
սէ վէ թէքիլէրէ 1,000 պաշ օլունմ թէվիլի'
ու ի'թա օլունմը տըր։ —Մա'իւմ տիր քի
Իմիլէրաթ օր Վիլհէլմ Տէրիս'ատէթի զիւս-
րէթիլէ պիր Կատիկեար օլմագ իւզրէ, պիր
չէչմէ ինշա էտիլմէսի արգուսընը իլզար էթ-
միշ իտի։ Միւնէնտիս Սիլիթթա' ինշասը
միւլթէսսիլիլ օլան չէչմէնի մօտէլէրինի
Իմիլէրաթ օրա թագաթիլ էթմիշ օլմալէ, միւ-
շարիլէյն անլէրի նազարը թէտղիլէտէ կէ-
չիլմէքտէ տիր։ —Սըտիլը Մըսըր Մայիս
նիհայէթիլտէ Լօնտրայա եթիլմէսիլէ ին-
թիլար էտիլմէքտէ տիր։

Պուլկարիսթան պէյի փրէնս Ֆէրտինանտ
Իթալիանըն Սան Րէմօ չէհրինէ եթիլմիշ
օլուպ, իլիլայէթէ նազարէն, միւշարիլէյին
Կրանտ Տիւլէն չէլէն իլէ նամէլէտիլի ազ
վալթտան իլան էտիլմէքտէ տիր։ —Պուլկա-
րիսթան հարալիլէ նազըրը Միւ. Փափրիֆօֆ
պիր գաշ կիւնտէն պէրու Փէթրէսպուրիտա
պուլունուպ, Րուսիա էքեապիր ի մէ'մու-
րիլիլ իլէ միւլաքէրէ էթմէքտէ տիր։ —Պուլ-
կարիսթանըն էսպազ Տէրիս'ատէթ գափու-
քէթիլտաթ ֆարիս սէրիլիսիտէ Պուլկա-
րիսթան գօմիսէրի թա'հիս էտիլմիշ տիր։ —
Թօփիսանէ ի 'Ամիրէ ինշա'աթ տէսթիկեանլա-
րը իլիւն էվրօփտա իլթիւրա էտիլմիշ օ-
լան գաղան վէ մէվատտը սա'իլէ պու տէ-
ֆ'ա պիր Ալման սէֆիլիսի իլէ լիմանմըզա
եթիլմիշ տիր։ —Թէմիլիլ Բաճէմէսիլ ճի-
նայէթ մաճէմէսիլն ճալիլտ պէյին գաթ-
լիստէն տօլայըն Հաճի Մուսթաֆա 'ալէյին-
տէքի իքիլիլ գարարըն տախի նազըն էլէ-
միշ տիր։ Պինա'էն 'ալէյն իլամ' մագալթա-
սը իլէ պէրապէր, ճիւնայէթ մաճէմէսիլն իա-
տէ էտիլմիշ տիր։ —Տէրիս'ատէթտէն 4
նէֆէր թալէպէ ի թըպիլիլ իքմալը թաճիլ
էթմէք իւզրէ, Ալմանիսթան Պօն չէհրինէ
կէօնտէրիլմիլէր տիր։ —Րուսիլի ֆէնէրինտէ
ճիւմ'ա էթթէսի ագալմը պիր հարիլ գուհուր
էտիլպ, իւզիկեարըն չիտտէթլէ էսմէսիլն մէպ-
նի, սապահա գատար պասաըրըլմամը, վէ
55 խանէ, 22 տիւքընտ, 2 պապ Րուսիա պապ
Թիւրք մէքթէպլէրի վէ 2 էքմէք ֆուրու-
նը միւլթէրիլ օլմուշ տըր։ —Գաֆգասիտա-
տա պուլունման պիր չօզ միւսիլմ 'ա'իլէլէր
Թիւրքիայա հիճրէթ իլիւն Րուսիա հիւքիւ-
մէթիլտէն մէ'զունիլէթ իսթէմիլէր տիր։
—Էտիլնէ չիֆթիլէրինիլն թէչվիլ ի ինթի-
յաճաթը, վէ պու վէճիլէ քէօյիլէրէ թօխու-
լըզ պուլունմայ թէտարիլիլ իլիւն հիւքիլմէթ'
վիլայէթ ի մէքըրէրէ մէ'մուրիլիլ ի հիւքիւ-
մէթիլն մա'ալարընըն Կիւզտէ պէշ զըս-
մընը թէքը ու թէպէրիլէ տա'վէթ էթ-
միշ իտիլի կիպի, վալի հազրէթլէրի-
նէ տախի պու մագալթէ պիր ի'անէ տէֆ-
թէրի աշմաղըզա մէ'զունիլէթ վէրմիշ
տիր։ —Կիլէն հաֆթա Չարչէնպիս կիւնիւ
Պուլկարիսթան կէլէն պիր չմէնտըքէր գա-
թարը իլէ Սէօքէտէն կէլէն տիկէր պիր
գաթար արասընտա Իզմիր ճիւլարընտա պիր
միւստտէմէ վուգուլ' պուլունմը տըր։ Իքի չմէն-
տըքէր արապասը իսթթտան տըշարը ֆըր-
լայըպ տէվրիլմիլէր վէ 15 գատար քիմէլէր
ազ չօզ Կարալանմըշար տըր։ Պիր էթմէնի-
նիլն վիճուտի արապանըն ալթընտան չըգա-
րըլարըն զէման պիւսպիլէթիլն պիլուստ հալ-
տէ պուլունմը վէ սալա 'ազըն պաշընա կէլ-

մէմիշ տիր։ Անըն վիւճուտիլտէ հիշ պիր
Կարա վէ պէրէ էսէր ու 'ալմէթի միւշա-
հէտէ էտիլմէտիլիլտէն, անըն գօրգուսըն-
տան վէֆաթ էթմիշ օլունմը զանն էտիլմէք-
տէ տիր։ —Տիլարպէրիլ մէ'մուրիլիլ հիւ-
քիլմէթիլ ֆալու չիֆթիլէրինէ թօխուլըզ
իլթիւրաթ իլիւն, 20,000 զուրուշ թախսի-
սաթ թալէպ էլլէմիլէր տիր։ —Էն սօն խա-
պէրէրէ կէօրէ, 6,400 Րուս, 3,000 Րուս,
600 էթմէնի վէ 300 էվրօփալը զիլարէթի-
լէր' Երուսաղէմտէ Չատիկ չէնիլէրինտէ
հազըր պուլունմագա ինթիլար էթմէքտէ
տիրէր։ —Հաճի Ա.փօսթօլ նամ քիմէլէ
Սէմատէրէք ատասընտա հաֆրիլաթ իճ-
րասը իլիւն մէ'զունիլէթ վէրիլմիշ վէ միւ-
զէ ի հիւմայուն մէ'մուրէրինտէն Պէնճէթ պէյ
տախի' մէքըրէր հաֆրիլաթըն մու'այէնէսիլնէ
մէ'մուր օլմուշ տըր։ —Կիլէնէք սյ վուգուլ'
պուլունմագ իւսուֆը (կիւնէչին թուլթուլմաթը)
թէտղիլ ու մու'այէնէ էթմէք իւզրէ, պիր
Ամէրիկա հէյ'էթ ի ֆէնիլէսի Թարապուսա ը
Ղարալա միւլմաճէլէթ էթմիշ տիր։

Պու հաֆթա պուլունմայըն օգգասը 35, 36
փարատան, ունուշ չուվալը (Անատուլու գըր-
մա) 73—75 զըշտան, էնգարէ թիֆթիլիլն
օգգասը 23 զուրուշտան, Կիւնիլն (գըրմա
Անատուլու) օգգասը 4½, 4½ զուրուշտան սա-
թըլմը տըր։

Փրօթէսթան միլլէթ վէքիլի Պոյաճեան
Յակոբ էֆէնտի՝ Սալը կիւնիւ Գուրպան
պայրամը միւնասէպէթիլլէ 'արգը թէպրի-
քաթ վէ 'ուպուտիլէթ էթմէք իւզրէ, մա-
պէյն ի հիւմայունա 'ազիմէթ վէ սէրգուրէնա ի
հազրէթ ի չէհրիլարի Հաճի 'Ալի պէյ՝ վաւը-
թասըյէ սէլամը սէլամէթէնճամը ճէնապը
թաճտարիլէ նա'իլ օլմուշլար տըր։ Պա'տէհու-
վէքիլի միւշարիլէյն հազրէթլէրի' սէրքեթիլի
հազրէթ ի չէհրիլարի Թահսին պէյի, թէշլի-
ֆաթը 'ուսուլմիլէ նազըրը Իպրահիմ պէյի,
Իլիաս վէ էմին պէյիլէրի վէ սա'իլ էքեապիր ի
մէ'մուրիլիլ զիլարէթ էթմիշ տիր։

Վիլէնա Միլիթարեան մանասթըրը պաշ
րահիլի Հ. Սրսէն Այտընեանըն ի'ատէ ի
'աֆիլէթ էթմէյէ պաշլամը օլունմը վարիտ
օլան հալատիս ի սարէտէն անլալըմագտա
տըր։ —Էթմէնի փաթըրիլտէսիլնտէն պիլ
ճիւմէ քիլիսէլէրէ կէօնտէրիլէն պիր թահ-
ըրաթ'ը 'ուսուլմիլէտէ հէվ թաղական մէճ-
լիլէրինէ Նօր Կիրակիլէ գատար Սը. Փըր-
կիլ նամ էթմէնի խաթալսանէսի մէնֆա'ա-
թընա քիլիսէլէրտէ թապազ կէզտիլմէքիլլէ
մէ'զունիլէթ վէրիլմիշ տիր։ —Մօգուանըն
Լազարեան էլիլնէ ի շարիլլէ տար իւլ ֆիւ-
նունը ֆօթօկրաֆ հէքընաթըլը իլէ 887 սէ-
նէ ի միլատիլէսիլտէ թիւրչէ իւզէրինէ Կա-
զըլմը Ինճիլիլ ֆօթօկրաֆ բէսմիլ նուսիլ-
լէրիլն չըգարմը տըր։ Պու Ինճիլէ տա'իլ
զաղէթամըզտա մա'իլմաթ վէրիլմիշ իտի։
Անըն պու Կօլտա չըգարըլան նուսիլլէրի
մահտուտ, Կա'նի անճագ 300 տիր։ Թիւր-
քիլա վէ սա'իլ մահալլէր իլիւն ֆիլ'աթը 60
ֆրանկ տըր։

Թիֆլիստէ կէչէն ֆեար. Չալմէ միւլթէվէֆթա
Պ. Յուլիսի Ամիրեանը՝ Րուս տար իւլ ֆիւ-
նունլարընտա քէնտի իսմի իլէ իքի ճան էվ-
լապարընըն թա'իլմ ու թէրպիլլէսի իլիւն
20,000 Րուս վախիլէթ էթմիշ տիր։ Սէր-
վէթիլն զըսմը միւլթէպաղընըն ֆա'իլլի-
նի տախի միւլթէնէվիլ խայրիսահանէ մագ-
սէպէրէ սարֆընը վախիլլէթ էթմիշ տիր։ —
Շուշիտէ ֆեար. Չալմէ վէֆաթ էթմիշ օլան
Պ. Յուլիսի Թագէտեան տախի հէր սէնէ
մունթագամէն ֆաղիլլէրէ թէվիլի՝ օլունմագ
իւզրէ, 250 Րուս վախիլլէթ էթմիշ տիր։
Քէզա՝ սէնէտէն սէնէյէ թէվիլի՝ օլունմագ
իւզրէ 975 Րուս վախիլ տախի տէօրթ մէքթէպ-
լէրէ թէքը ու թէպէրու՝ էթմիշ տիր։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Ինկիլեբեր Գրանդ-Են Իրանական Կենտրոն-
Շուկայէն 40 սէնէ զարգընտա Ինկիլեբեր-
րա Գրաւիչաւը՝ պիւրինճի տէֆ'ա օլարազ Իր-
լանտայա իւշ հաֆթալըզ պիւր սէյեանաթ ին-
րա էթմէքտէ տիր։ Միւշարիւնէյ՝ Ապրիլ 3է
միւթէսաւը Սալը կիւնիւ Բինկաթաուհա
եւթիւնիւ զէ էրթէսի կիւն Իրլանտանըն փա-
յիթալթը օլան Տըպլինէ տախիլ օլմուշ տըր։
Գրաւիչա 10 միլ ուզուլըզընտա օլուպ իքի
թարաֆընտա 500,000ի միւթէճալիզ նու-
ֆուսըն իսթատէի մէվզըլի ինթի'րամ օլտըզ-
լարը զայէթ միւզէյեէն պիւր եօլտան կէշմիշ
տիր։ Հալա կիւզէլ օլուպ, Գրաւիչա կէօքսիւ-
նէ Իրլանտանըն միլլի 'ալամէթ ի ֆարիդասը
օլան իւշ եւալիւրազը պէյազ եօնճա չիչէյինի
թագմըշ պուլուհարազ, պիւթիւն կիւզէր-
կեանտա միւշարիւնէյա ֆէվզէլ'ատէ ասարը
չէվզ ու մէսէրէթլէ ալըզլանմըշ տըր։
Ֆէվզէլ'ատէ պէյիւք իզտիհամա բաղմէն,
փօլիս մէ'մուրլարը ինդիպաթ ու ասալիւն
մուհաֆազաընտա պիւր կէօնէ կիւնիւք
չէքմէմիշէր տիր։ Տըպլին չէհիւր էմինիւն
բասիմէ ի խօշամէտիլի պէյան զըմնտա ի-
րատ էթմիշ օլտըզը նութա ճէվապէն, Գը-
րաւիչա հազրէթլէրի տէմիշ տիր քի, «Պէն
պու կիւզէլ տիլարտա թէպտիլ ի ապ ու հա-
վա էլէմէյէ զէ պանա զէ սէվկիւլիւ զէվճիմէ
զէ չօնուզլարըմ 1860տաքի զիլարէթիմ էնա
սընտա քէմալը իւրիւրա իւշ կէօթէրիմիշ
օլան ասարը խօշամէտիլին էն մու'ազզէզ
խաթըրէթլէրին պանա իսթար էտէն եւր-
լէրի թէքրար զիլարէթ էթմէյէ կէլմիշիմ
տիր։ Ղայէթլէ մէմնուէն զէ մանդուզըմ քի,
պէն պու տէֆ'ա ինիւն քէնտիլէրին շանլը
մաղիլէրինտէ օլտըզը գատար չիմիտ տախի
կէօնէ չարիմազտա օլան 'ազիմ պիւր չէ-
ճա'աթլէ թաճ ու թախթըմըն հիմայէ զէ
միւտաֆա'ասը եօլուհտա ֆէտա ի ճան էթ-
միշ օլան էվլատարըն վաթանընտա պուլու-
նույօրըմ» Գրաւիչա հազրէթլէրի էրթէսի
կիւնիւ վալինիւն զօնաղընտա բանաթ զէ սիւ-
քիւնէթլէ կէլիւրմիշ օլուպ, անճազ Իրլանտալը-
լարտան միւրէքքէպ պիւր փիլատէ խաստ
ալայընըն թէքըլի ինիւն պիւր էմը չըգարմըշ
տըր։ Գրաւիչա հազրէթլէրի Իրլանտալը 'աս-
քէրլէրին չէճա'աթ զէ պէսալէթինի զիքը
էտիպ անլէրին միլլի էքքեար ու հիսսիլթընը
օղլամասը իւշ, քէնտիլին Իրլանտալը թէ-
պա'ասընը զայէթլէ մէմնուէն զէ մէսընուէ
էլմիշ տիր։ Միւշարիւնէյա կիւնտէն կիւնէ
շայանը թէմաշա մատտէ զէ մանալարը զի-
յարէթ էթմիշ զէ հէր եւրտէ զայէթ չէվզ ու
մէսէրէթլէ ալըզլանմըշ տըր։ — Փրէնս զէ
Փրէնսէս տը Կալ' Լօնտրաուան Պէլճիգա թա-
րիզլիւն սէյեանաթ էտէրէք Ապրիլ 5տէ Գօ-
վէնհակա եւթիւնիւնէյէ, զէ էնալի թարա-
ֆընտան չէվզ ու չէթարէթլէ գապուլ օլուհ-
մըշար տըր։ Անլէր Գօլիէնհակա 8 կիւն
գալաճաղար։ Մանալը մագսուտլարընտ սա-
լիմէն եւթիւնիւն օլմալարընտան տօլայը պիլ
ճիւմիւն էվրօփա հիւքմտարլարընտան զէ
տիւնտանըն պիւր չօգ թարաֆլարընտան թէպ-
ըլը թէլէկրաֆնամէլէրի ալմըշար տըր։
Ճէնս-պէ Աֆրիկա Դաւալէյէ կէլէն հաֆ-
թա Աֆրիկաուա մուհարէպէնի ճէրէյանը
գաթ'ի սուրէթտէ գարընը օլմուշ տըր։
Լօրտ Բօպըրթ'ա էլիւնմ գօմանտալը ալթըն-
տա, իքի Պօէր ճիւմհուրիլէթլէրին պիլ
ճիւմիւն պէյազ սէքէնէսիլին իքի միալի միգ-
տարընտ 'ասքէրէ մալիք տիր։ Վէլաքին 4
հաֆթաուան պէրու իշպու պէյիւք օրտու-
կէրէք Պէլմօֆօնթայն կէրէք Լէտիսիլթի թա-

րաֆլարընտա իշպիգ տուրմագտա տըր։ Պուհ-
տան պիւր մագստ 'ասքէրլէրի բանաթլանտը-
րապ, Պէլմօֆօնթայնտա միւթըն մէրէպէ չօգ
էրզազ զէ մուհիմմաթ չարապիլէ թօփլամագ
իսէ տէ, ասը սէպէպ' աթլարըն նօղսանը
օլմուշ իտիլի կէօրիւմէքտէ տիր։ Բիւլայէթէ
նագարէն, Ճէն. Ֆրէնչ' Բիւլայըլիլին մու-
հաւէրէսիլին գալալարմագ կիւթտիլի զէման,
կէրէք եօրդուլըզ կէրէք թէգալիւնտալիլի-
տէն նաշի իւշ կիւն ինիւն 1474 պարկիւր
թէլէթ օլմուշ զէ հէման կէլէն հաֆթա
Պէլմօֆօնթայն ճիւլարընտ 'իլլէթ եւիւրիւն-
տէն 1000 պարկիւր թէլէթ օլմուշ տըր։ Մա-
ճարիւթանտա, Ճէն. Ամէրիգաուա զէ Մ. Ա-
մէրիգաուա Ինկիլիզ մէ'մուրլար' պարկիւր սա-
թուհն ալմագտա օլուպ, պուհտան պիւր գալ
կիւն ագալմ Տըպընա 1000 պարկիւր եւ-
թիւնիւն իսէ տէ, սիւլարիլէր զէ թօփճուլա-
րն պարկիւրէ օլան ֆըգտանլարըն պէյիւք
պիւր մանի' օլմուշ տըր։ Պու ալաուա իսէ,
Պօէր 'ասքէրլէրի Գրօնլթաուան զէ մուլթէ-
լիֆ մանալլէրտէն ճէնուպա տօղրու հարա-
քէթ էթմիշէր տիր։ Պուհտան մագստ
Պէլմօֆօնթայնտաքի Ինկիլիզ 'ասքէրլէրին
կէրիսիւնտէ պիւր հարաքէթ ի տէվրիլէ ինթա-
սը իւշ անլէրին իտաթլը Բիւլմիլէրին քէս-
մէք զէ Ինկիլիզ 'ասքէրլէրին ուֆագ
միւթէթլէրինի էսիւր էթմէք տիր։ Հէր
Պօէր 'ասքէրլէրի աթա մալիք օլտըզընտան, զէ
անլէրին աթլարըն տայանըլը, գուլիլթիլի
զէ իզիմ զէ հալայա ալըզան պուլուհ-
տըզլարընտան, Պօէրլէր Ինկիլիզլէրին մալիք
օլմագալարըն սուհուլէթլէրէ մալիք տիրլէր։
Պիւնա'էն 'ալէյ՝ Ապրիլ 3տէ Պէլմօֆօնթայ-
նըն 32 միլ ճէնուպընտա քէս'ին Բէտէս-
պէրկ տէնիլէն եւրտէ 3 փիլատէ զէ 2 սիւլա-
րի պէյիւք միգտարճա խալըճա զիլատէ օլան
պիւր Պօէր գուլիլէ ի 'ասքէրլէրի թարա-
ֆընտան մուհաւէրէ էտիլմիշ, զէ Ինկիլիզ
'ասքէրլէրի 22 սա'աթ քէնտի մէվզլէրինի
մուհաֆազա էտէ պիւրիլէր իսէ տէ, 'ագը-
պէթ 'արզը թէսիլիլէթլէ մէճպուր օլմուշ-
լար տըր։ Ինկիլիզլէրտէն 2 զապիթ 8 նէ-
ֆէր մագթուլ, 2 զապիթ 33 նէֆէր մէճ-
ուլ, զէ 8 զապիթ իւշ 550 նէֆէր էսիւր օլ-
մուշլար տըր։ Ճէն. Բօպըրթ'ա էմիլիլէ Ճէն-
կէթէյըր 'ասքէրլէրի իմտաթիլէ իւշ 'ալէլ
'աճէլ Սփրինկֆօնթայնտան Բէտէրսպէրկէ
կիւթմիշ իսէ տէ, Պօէրլէր էսիւրլէրի զէ քէն-
տի եարալըլարը իւշ պէրապէր 1½ սա'աթ
էվլէլ օրտաընը թէքը էթմիշէր իտիլ։ Տիկէր
թարաֆտան Ապրիլ 5տէ ուֆագ պիւր Ինկի-
լիզ միւթէթլէրի Բիւլայըլիլտէն հարաքէթլէ
Պօլմօֆօնթա պուլուհտան պիւր Պօէր հէլէթի-
նիլ էթրաֆընտա սարմըշար, զէ Պօէրլէրին
հիւ պիւրի գուրթուլմամըշ տըր։ Պօէրլէրին
գօմանտանը Ֆրանսըզ Ճէն. Վիլլիյուա իւշ
7 Պօէր թէլէթ, 8ի մէճուլ զէ 54իւ էսիւր
օլմուշ տըր։ Ապրիլ 9տա Պէլմօֆօնթայն իւշ
Ալիլիլ Եօրթ'ա արապընտաքի եարը եօլտաքա-
'ին Վէֆէնէրտէ պիւր մուհարէպէ պալալըպ
պիւթիւն կիւն սիւրմիշ տիր։ Պօէրլէր մագ-
լուպ օլմուշար զէ իքի թարաֆընտա իսթի-
լէթաթը քիւլլիլթիլ օլմուշ տըր։ Մարտ
31 տէ Միւր. Փիւլմըր Մէյթըլիլին ալթը
միլ պուլմ'ա մէսաֆէսիլտէ Պօէրլէր իւզէրինէ
հիւճուլ էթմիշ իսէ տէ, Ինկիլիզլէր կէրի
չէքիլմէյէ մէճպուր օլմուշլար տըր։ Ինկի-
լիզլէրտէն 3 զապիթ 7 նէֆէր մագթուլ, 3
զապիթ 24 նէֆէր մէճուլ զէ 11 քիլի զայ'
օլմուշ տըր։ Միւր. Փիւլմըր գօլընտան խա-
ֆիֆ սուրէթտէ եարալանմըշ տըր։ Սայընս-
թաուհտա մէվզուֆ Պօէր էսիւրլէրտէն 30ը
ֆիւրաւա մուլաֆֆագ օլմուշլար իսէ տէ,
անլէրտէն 15ի թէվզըթ էտիլմիշէր տիր։
Ճէն. Գրօննէ 2,000 Պօէր էսիւրլէր իւշ պէ-
րապէր Սը. Հիլինէ ատապընա կէօնտէրիլ-
միշ տիր։ Պօէր էսիւրլէր արապընտա չօգ
խաթալըզ վար տըր։ Էլիւնմ Ինկիլիզլէր է-
լիւնտէ 5,000 Պօէր էսիւրի պուլուհտըր կի-
պի, Պօէրլէրին նէգալիւնտէ պուլուհտան Ինկի-
լիզ էսիւրլէրին միգտարը տախի հէման օղա-
տար տըր։ Քէյի զէ Նաթալ միւթէթլէմէքէ-
սիլին պէյիւք չէհիւրլէրին սէքէնէսիլ զէ
Ալթիթալար զէ Գանտաուանը Ինկիլիզ մու-
հաճիլլէրի Լօնտրայա թէլէկրաֆնամէլէր չէ-
քէրէք Ինկիլիզ հիւքիւմէթլէրին Թրանսպիլըն
եալուտ Օրէնճ մէմէքէթ ի միւթաթալիլէսի-

նիլ իսթիլալիլէթլէրի տալա թանրմագ
խուսուսընտաքի գարարընը թապիլալ էլլէ-
միշէր տիր։ — Ապրիլ 5է գատար Լօնտրա
չէհիւր էմինիլին թօփլաւըր ի'անէ Ինկիլիզ
'ասքէրլէրի զէ 'ասքէր 'ա'իլլէրի ինիւն
839,000 Ինկիլիզ իրապընա զէ Հիւտիսթան
գաթլէտէկիւնը ինիւն 162,900 Ինկիլիզ
լիւրաընա պալիլ օլմուշ տըր։
Պիւ. Աֆրիկա սահիլինտէ Տէլալուա քէօր-
ֆէլինին 800 քիւլմէթրօ չիմալիւնտէ քէս'ին
զէ Փօրթուկիլէ 'ա'իւ Պիւրա նամընտա պիւր
չէհիւր զէ իման վար տըր։ Պիւրաուան Իւմ-
թալի նամ եւրէ, զէ օրտաու Բօտէսիա տէն-
մէքլէ մա'րուֆ չարգի մէրքէլի Աֆրիկա վի-
լայէթլինտէ քէս'ին Սալալըրի նամ մանալէ
էյի պիւր թարիզ վար տըր։ Պիւրաուան Սալա-
լըրիլէ գատար օլան մէսաֆէ 300, զէ Սա-
լըզլըրիտէն Պուլուվայօյա օլան ուզալըզ
տախի 250 Ինկիլիզ միլի տիր։ Պուլուվայօ-
տան Մէյթըլիլէ 430 միլ ուզուլըզընտա
պիւր չմէնտըթէր խաթթը վար տըր։ Ինկիլ-
թէրա իւշ Փօրթուկէզ արապընտա գաթէն
'ագտ էտիլմիշ օլան պիւր 'անտանմէ անքեա-
մընճա, Ինկիլիզլէր' հիլն ի հաճէթտէ իշպու-
Պիւրա իմանընը, Բօտէսիանըն Ինկիլիզ մու-
հաճիլլէրին կէօնտէրիլմէք իւզըրէ, 'ասքէր
զէ մուհիմմաթ չարապիլէ չըգարաճագ պիւր
լիման մագալմընտա գուլանա պիլէճէք տիր.
պիւնա'էն 'ալէյ՝ Ճէն. Քէրինկթընը գօման-
մանտալը ալթընտա Ինկիլիզլէրանըն մուլ-
թէլիֆ միւթէթլէմէքաթընտան կէլմէքտէ օ-
լան 5,000 նէֆէր 'ասքէրլէր' Մէյթըլիլին
թալիլինէ կիւտէպիլիլէր տէլիւ, մէքըլը
լիման չըգարալըզ գարալալալըրըն զէ
չիմալտէն պիլէ Պիւրալալիլիլէթլի միգտար-
լարտա էրզազ զէ մուհիմմաթ չարապիլէ չըգա-
րընը տըր։ Ինկիլիզլէրայա մուլալիֆ օլան
էվրօփա գաթէթալարը կէյա Փօրթուկէզլին
պիլթարաֆըլընը իւլալ էտիլալար իմիշ կի-
պի, Ինկիլիզլէր 'ալէյհիլտէ իտարէ ի իսան
էթմէքտէ իսթիլէր տէ, պիլզաթ Փօրթուկէզ
Ինկիլիզլէրանըն Պիւրայա 'ասքէր զէ մուհիմ-
մաթ չըգարալալ խուսուսընտաքի հազընը
թէսիլմ ու իթիլալ էթմէքտէ տիր։
Աֆրիկա. Պիւնէթա քէնտի թալէպի իւզէ-
րինէ, Ճէն. Օթիւ' Ֆիլիփիլին ատալարընտա
Ամէրիկա 'ասքէրլէրի գօմանտալըզընտան
ինֆիսալ էտիլալ, եւրինէ Ճէն. Մագ Արթըր
թա'իլն օլուհմըշ տըր։ — 1898 Մայիս 1 տէ
Մանիլա իմանընտա մէհուր մուգաֆէրի-
լէթի գալանմըշ օլան Ամէրիկա գօմանտա-
նը Ամիլալ Տիւէյ' էնալի արզու էթալիլի հալ-
տէ, քէնտիլին Ամէրիկա ըրիտաթ ի հիւ-
քիւմէթլին նամգէտ օլաճալըն պիլտիլմիշ ի-
սէ տէ, իքի պէյիւք սիլասի ֆըրզայա մէն-
սուպ օլան էնալի' մուլթէլիֆ թարզ ու
թարիլլէր իւշ միւշարիլլէյին նամգէտ-
լիլին գապուլ էթմէքտէքէլլէրին անլաթմըշ-
լար տըր։ Անլէր միւշարիլլէյին քէնտիլին
պիւր ալթալ մագալմընտաքի նամ ու չէօհրէ-
թիլին մուհաֆազա իւշ սիլասի միւճատէլէ-
լէրէ գարընմագալըն արզուլալագտա տըր-
լար։ 1896տա օլտըզը կիպի հիւ չիւպէն եօգ
քի պու սէնէ տալիլ ըրիտաթ ի հիւքիւմէթ
նամգէպէրի Մը. Մագալիլի զէ Մը. Պրայըն
օլաճալար տըր։

ՍԱՐԿԱՅԻՑԷ					
Էնհամը 'Ումուլիլէ [գուգ. քէնիլմիշ] 25 3					
Շարք Տէմիւր Եօլա թաճիլաթը 123					
Արգի. Կիւլմը, իրա սա. 100 զընտա					
Մէճիւլիլէ	108 6	Նալիլիլէ	87 16		
Մէթալիլէ	95	Գրիլիլէ	51 8		
Կիւլմը ուֆագլը	403 20	Լիւրա Ինկիլիզ	410 8		
Փօլ	90 40	Մանիլա Գա'իլմէ	8 66		

ԻՍԹԱՆՊՈԼՏԱ
Ա. ՅԱՅԱՐ ՊՅՅԱՅԱՆ ՄԱԳԱՍՏԱՆԱԹԱՊ ՕՂՈՒՄՔԷ
Ֆիւնանցիալ Եօլալը Ամիլիկա խան